

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก สามารถสร้างรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ 349,411 ล้านบาท ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายการผลิตภายในประเทศ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่างๆของประเทศ เกิดการสร้างงานและสร้างอาชีพของประชาชนขึ้นอย่างกว้างขวางทั้งทางตรงและทางอ้อม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และการนำเอาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมือง สินค้าของที่ระลึก รวมทั้งการบริการทางด้านอาหาร ที่พัก และการเดินทาง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง อีกทั้งประเทศไทยมีศักยภาพในการจัดการและรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากภาวะเศรษฐกิจโลกที่เกิดความผันผวนอย่างต่อเนื่อง จากผลพวงของเหตุการณ์สำคัญต่างๆที่เกิดขึ้นทั่วโลก เช่น เหตุการณ์สงครามในประเทศแถบตะวันออกกลาง เหตุการณ์การก่อวินาศกรรมของขบวนการก่อการร้าย วิกฤติการณ์ราคาน้ำมัน วิกฤติเศรษฐกิจในตลาดการเงิน เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่างๆทั่วโลกอย่างรุนแรง รวมถึงประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพารายได้จากส่งออกสินค้าทางการเกษตร แต่การผลิตสินค้าเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ นอกจากนี้การแข่งขันในตลาดโลกอย่างรุนแรง มีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าซึ่งเป็นสาเหตุให้ยอดการส่งออกของไทยลดน้อยลงและส่งผลถึงการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ และเพื่อชดเชยการขาดดุลดังกล่าว รัฐบาลจึงต้องเพิ่มรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตและการจัดจำหน่ายแบบไม่มีขีดจำกัด และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็เช่นกันกันถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัด ในการจำหน่ายเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้เร็วกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆซึ่งมีข้อจำกัดมากมาย การท่องเที่ยว

เป็นสินค้าประเภทบริการ สามารถเสนอขายแก่คนได้ในทุกภูมิภาคของโลก และจากการที่ประชากรของโลกมีการเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดเวลา ประกอบกับวิวัฒนาการด้านการคมนาคมและขนส่งที่สามารถขนส่งผู้โดยสารได้ครั้งละจำนวนมาก ทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางลดต่ำลง การเดินทางท่องเที่ยวจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้สูงอย่างในอดีตอีกต่อไป

จากข้อมูลการเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวและมูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 (ตารางที่ 1.1) พบว่าประเทศไทยมีสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อมูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 16.92 และสัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี พ.ศ. 2546 ที่ประเทศไทยประสบผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) และในปี พ.ศ. 2548 ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ ซึ่งส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงไปมาก อย่างไรก็ตามช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2550 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อมูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทยก็กลับมามีสัดส่วนในระดับสูงดังเดิม

ตารางที่ 1.1 รายได้จากการท่องเที่ยวและมูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550

ปี พ.ศ.	รายได้ การท่องเที่ยว ¹ (ล้านบาท)	มูลค่าสาขาการผลิต อุตสาหกรรม ² (ล้านบาท)	สัดส่วนรายได้การท่องเที่ยวต่อ มูลค่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรม (ร้อยละ)
2541	242,177	1,428,323	16.96
2542	253,018	1,514,030	16.71
2543	285,272	1,653,658	17.25
2544	299,047	1,715,926	17.43
2545	323,484	1,836,083	17.62
2546	309,269	2,061,572	15.00
2547	384,360	2,235,573	17.19
2548	367,380	2,461,915	14.92
2549	482,319	2,748,488	17.55
2550	547,782	2,949,601	18.57

ที่มา: ¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.2 จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด 10 อันดับแรกของไทย ในช่วงปี

พ.ศ. 2547 – 2550

หน่วย : ล้านบาท

อันดับ	พ.ศ. 2547		พ.ศ. 2548		พ.ศ. 2549		พ.ศ. 2550	
	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้	จังหวัด	รายได้
1	กรุงเทพมหานคร	306,874	กรุงเทพมหานคร	350,762	กรุงเทพมหานคร	336,622	กรุงเทพมหานคร	333,412
2	ภูเก็ต	85,671	ชลบุรี	48,522	ภูเก็ต	77,596	ภูเก็ต	94,240
3	ชลบุรี	50,283	เชียงใหม่	31,120	ชลบุรี	53,244	ชลบุรี	59,348
4	เชียงใหม่	45,067	ภูเก็ต	28,181	เชียงใหม่	39,785	เชียงใหม่	38,894
5	กระบี่	19,325	สุราษฎร์ธานี	12,758	กระบี่	19,819	กระบี่	24,729
6	หาดใหญ่	14,034	หาดใหญ่	11,716	สุราษฎร์ธานี	14,016	สุราษฎร์ธานี	14,069
7	สุราษฎร์ธานี	13,832	ระยอง	9,136	หาดใหญ่	12,668	ระยอง	13,113
8	พังงา	9,774	เชียงราย	8,028	ระยอง	9,700	หาดใหญ่	12,843
9	กาญจนบุรี	9,767	ประจวบคีรีขันธ์	7,680	เชียงราย	9,374	เชียงราย	9,819
10	เชียงราย	9,516	กาญจนบุรี	7,603	ประจวบคีรีขันธ์	8,481	ประจวบคีรีขันธ์	9,215

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 1.2 จะเห็นว่าช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ ในส่วนภูมิภาคสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งเกือบทุกปี คือ จังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่เป็นจำนวนมาก จากชายฝั่งด้านทิศเหนือยาวจรดชายฝั่งด้านใต้ มีระยะทาง 48 กิโลเมตร โดยเกาะมีรูปลักษณะที่ค่อนข้างรี ขั้วรอบในระยะเวลา 20 - 30 นาทีก็จะถึงชายหาดในทุกๆ ระยะ หาดทรายของจังหวัดภูเก็ตมีเกือบรอบเกาะ มีถนนเลียบริมชายหาดเชื่อมกันทั้งหมด มีหาดทรายเรียบสวยอยู่ฝั่งตะวันตกจรดถึงด้านใต้ โดยการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเริ่มเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น นับตั้งแต่เริ่มมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา ชายหาดต่างๆของจังหวัดภูเก็ตก็ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องจวบจนถึงปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลการจัดอันดับจังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุด 10 อันดับแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2550 พบว่า ในปี พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 จังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร โดยจังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 85,671 77,596 และ 94,240 ล้านบาท ตามลำดับ จนกระทั่งวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิถล่ม 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง สตูล และระนอง) ส่งผลให้ภาวะการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในปี พ.ศ. 2548 อยู่ในภาวะหดตัวอย่างรุนแรง โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตลดลงเหลือเพียง 28,181 ล้านบาท อันดับลดลงจากอันดับ 2 ในปี พ.ศ. 2547 เป็นอันดับ 4 ในปี พ.ศ. 2548 แต่ภายหลัง

สถานการณ์การท่องเที่ยวก็เริ่มฟื้นตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องภายหลังจากประสบวิกฤตการณ์สึนามิ ดังจะเห็นว่าในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 จังหวัดภูเก็ตกลับมามีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 2 ของประเทศดั้งเดิม

ตารางที่ 1.3 มูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคารและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550

ปี พ.ศ.	มูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรม และภัตตาคารของจังหวัดภูเก็ต		ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต (GPP)		สัดส่วนมูลค่าเพิ่ม สาขาโรงแรมต่อ GPP (ร้อยละ)
	มูลค่า (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	
	2541	6,600	-	20,126	-
2542	7,443	12.77	20,083	-0.21	38.23
2543	8,605	15.61	22,104	10.06	39.55
2544	9,073	5.44	22,738	2.87	40.41
2545	10,561	16.40	24,462	7.58	46.64
2546	9,636	-8.76	23,948	-2.10	44.46
2547	12,055	25.10	28,026	17.03	46.91
2548	9,359	-22.36	25,128	-10.34	41.23
2549	9,680	3.43	27,288	8.60	38.51
2550	10,243	5.82	28,869	5.79	38.48

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางที่ 1.3 ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2547 จะเห็นว่ามูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคารของจังหวัดภูเก็ตเพิ่มสูงขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ตเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ลดลงในปี พ.ศ. 2548 ช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2550 มูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ตก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญประการหนึ่งที่ได้เห็นได้จากยอดรายได้การท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนั่นเอง จากข้อมูลการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสาขาโรงแรมและภัตตาคารต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2541 - 2550 พบว่ามูลค่าเพิ่มของสาขาโรงแรมและภัตตาคาร ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวมากที่สุดเพียงสาขาเดียวมีส่วนประมาณร้อยละ 40.78 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม

จังหวัดภูเก็ตและยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นั้นแสดงให้เห็นว่าผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลต่อโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดภูเก็ตอย่างมาก โดยมีผลกระทบต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถในการสร้างรายได้ของประชาชน การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ความสามารถในการจัดเก็บภาษี การลงทุน การผลิตและการจ้างงาน เป็นต้น ดังนั้นหากมีปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไม่ว่าจะเป็นปัจจัยบวกหรือปัจจัยลบมากระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตก็จะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด นั้นแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลอย่างมากต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต

จากบทบาทความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปข้างหน้า (Forward Linkage Effect) เช่น ธุรกิจโรงแรมและที่พักอาศัย ภัตตาคาร ร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริการนำเที่ยว บริการด้านบันเทิง ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น และผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปข้างหลัง (Backward Linkage Effect) เช่น ธุรกิจการขนส่งผู้โดยสาร ธุรกิจสายการบิน เป็นต้น และถึงแม้ว่าธุรกิจบางประเภทจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ก็ยังคงได้รับประโยชน์โดยอ้อมอันเนื่องจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการรวมไปถึงวัตถุดิบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นลูกโซ่ต่อไปเป็นทอดๆ โดยผลกระทบที่เกิดจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งผลทางตรงและผลทางอ้อม ย่อมส่งผลให้เศรษฐกิจทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศเกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และจังหวัดภูเก็ตถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่มีชื่อเสียงระดับโลก สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ 66,200 ล้านบาท จึงทำให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตส่งผลกระทบต่อสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตอย่างไร โดยศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปข้างหน้าและผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปข้างหลัง ทั้งผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมดที่เกิดกับสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต ในปี พ.ศ. 2550 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่าอุตสาหกรรมใดควรส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550

2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory)

โดยวิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location Quotient : LQ) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัด โดยนำมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต เปรียบเทียบกับมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตของประเทศ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต (GPP) เปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2550

3.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input - Output Analysis)

โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิต ทั้งผลกระทบและตัวทวีคูณทางตรง ทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมด โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ในการคำนวณ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาผลกระทบและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในปี พ.ศ. 2550 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดภูเก็ตเป็นตัวปรับค่า

4. สมมติฐานการวิจัย

รายได้จากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 การศึกษาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจะเน้นการวิเคราะห์ถึงสัดส่วน อัตราการขยายตัวและการเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต โดยอาศัยข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2550

5.2 การศึกษานี้จะทำการศึกษาผลทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตในปี พ.ศ. 2550

5.3 การวิเคราะห์ผลกระทบและตัวชี้วัดทั้งทางตรง ทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมดที่มีต่อระบบเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ต โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ เนื่องจากเป็นตารางล่าสุดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำขึ้น

5.4 ในการศึกษาจะจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2550 ที่จัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดังนี้

5.4.1 ค่าที่พัก

5.4.2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม

5.4.3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก

5.4.4 ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง

5.4.5 ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด

5.4.6 ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด

5.4.7 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ทั้งนี้ ในการศึกษาจำเป็นต้องจำแนกค่าใช้จ่าย 7 หมวดดังกล่าวออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายเพื่อให้สอดคล้องตามรายละเอียดของสาขาการผลิตต่างๆในตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกซึ่งครอบคลุมหลายสาขาการผลิต ดังนั้น จึงจำแนกค่าใช้จ่ายหมวดดังกล่าวออกเป็น 7 หมวด ตามมูลค่าเฉลี่ยการใช้จ่ายตามสัดส่วนนักท่องเที่ยวและประเภทสินค้าที่ซื้อ ปี พ.ศ. 2550 ดังนี้ 1) ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม 2) ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย 3) ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง 4) ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ 5) ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น 6) ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

6.1 โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ตในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2550 มีโครงสร้างที่เหมือนกัน

6.2 โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยปี พ.ศ. 2550 มิได้เปลี่ยนแปลงจากปี พ.ศ. 2543

7. ข้อจำกัดในการวิจัย

7.1 ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย จัดทำทุกๆ 5ปี และมีความล่าช้าในการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งไม่ทันกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในแต่ละปี ทำให้

ไม่สามารถได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งล่าสุดที่มีการเผยแพร่ คือ ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543

7.2 การศึกษานี้ได้นำเอาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จาก ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 โดยไม่มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดภูเก็ตเพิ่มเติม จึงทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทยที่ได้ อาจให้ผลของการประมาณค่าที่มีความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์ของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตจังหวัดที่แท้จริงได้ เพราะโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ตมีความแตกต่างกัน และในการศึกษาที่มีรายละเอียดของจำนวนสาขาการผลิตจะช่วยให้ผลของการศึกษาออกมามีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

7.3 ในตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ไม่ได้มีสาขาการท่องเที่ยวแยกออกมาเป็นสาขาการผลิตหนึ่งอย่างชัดเจน จึงต้องอาศัยการประมาณค่าสาขาการท่องเที่ยวออกเป็นสาขาการผลิตต่างๆ โดยพิจารณาถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีข้อมูลที่ทำให้สามารถแจกแจงสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้โดยละเอียด ดังนั้นผลกระทบและค่าตัวทวีคูณที่คำนวณได้จึงเป็นค่าโดยประมาณเท่านั้น

7.4 เนื่องด้วยข้อสมมุติของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์ทางตรงมีสัดส่วนที่คงที่เสมอ โดยกำหนดให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต แต่ในความเป็นจริงแล้วในการผลิตของอุตสาหกรรมต่างๆ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีการผลิต หรืออาจเกิดจากการประหยัดต่อขนาดเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของแต่ละสาขาการผลิต เพราะว่าการเพิ่มการผลิต ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งอาจส่งผลทำให้ผู้ผลิตในสาขาการผลิตนั้นสามารถที่จะซื้อปัจจัยการผลิตในราคาต่อหน่วยที่ถูกลงได้

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

8.1 ผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ผลอันเกิดจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรงหรือจะเป็นการใช้จ่ายในหน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจใดๆที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น การใช้จ่ายเงินในการซื้อเสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องหนัง อัญมณี เป็นต้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นต่อกันเป็นทอดๆ ไม่ว่าจะเป็ด้านารผลิต ภาณึและการจ้างงาน

8.2 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมบริการที่มีการดำเนินงานธุรกิจขนาดใหญ่ มีขอบเขตกว้างขวาง โดยมีธุรกิจหลายประเภทประสานกันเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องใช้กลวิธีในการบริหารธุรกิจที่ต้องวางแผน จัดองค์กร การดำเนินการ การประเมินผล และ

การพัฒนาการ โดยใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วย

8.2.1 กิจกรรมทางด้านที่พักอาศัย

8.2.2 กิจกรรมทางการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม

8.2.3 กิจกรรมการบริการด้านการเดินทาง

8.2.4 กิจกรรมการบริการด้านการนำเที่ยว

8.2.5 กิจกรรมการให้บริการด้านวัฒนธรรม

8.2.6 กิจกรรมการให้บริการด้านความบันเทิง กีฬา นันทนาการและการให้บริการอื่นๆ

8.3 การท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง การเดินทางของชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยแล้ว) จากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง หรือจากจังหวัดที่เป็นถิ่นพำนักถาวรไปยังจังหวัดอื่นชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปแต่ต้องไม่ใช่การไปทำงานประจำ เพื่อการศึกษาและไม่เป็นคนที่ง้อถิ่น ที่มีภูมิลำเนาหรือทำงานประจำหรือศึกษาอยู่ที่จังหวัดที่เดินทางไป

8.4 นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากสถานที่ถิ่นพำนักถาวรของตนเองไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว ทั้งประเภทที่มีการค้างคืนและไม่ค้างคืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร ศึกษาหาความรู้ การกีฬา การศาสนา ติดต่อธุรกิจ การประชุม การรักษาสุขภาพ หรือเพื่อประกอบภารกิจใด ๆ

8.5 นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง บุคคลที่เดินทางอยู่ภายในประเทศไทย ซึ่งเป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเอง

8.6 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หมายถึง บุคคลที่เดินทางท่องเที่ยวอยู่ภายในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเอง

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

9.1 ทำให้ทราบถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตที่เปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2550

9.2 ทำให้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้ในอุตสาหกรรมต้นน้ำและปลายน้ำ ทั้งผลกระทบทางตรงผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมดที่เกิดขึ้นในจังหวัด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้อาศัยแนวคิดและทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory) และทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input - Output Analysis) และวรรณกรรมต่างๆที่อธิบายถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ โดยแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมดังกล่าว อธิบายโดยสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory)

Douglas C. North และ Charies M. Tiebout เป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาแนวคิดทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ โดยทฤษฎีนี้เน้นว่า การเจริญเติบโตของภูมิภาคขึ้นอยู่กับปริมาณส่งออก อาจอยู่ในรูปสินค้าและบริการหรืออยู่ในรูปของการใช้จ่ายของต่างภูมิภาคในภูมิภาคที่กำลังพิจารณา เช่น การท่องเที่ยวซึ่งอุตสาหกรรมส่งออกที่ว่าเป็นกิจกรรม “ฐานเศรษฐกิจ” หรือ “สาขาการผลิตหลัก” (Basic Sector) ซึ่งการว่างงานและรายได้ในภูมิภาคขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่อาจเรียกว่า “อุปสงค์จากภายนอกภูมิภาค” (Exogeneous Demand) ส่วนกิจกรรมที่จะต้องมีเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมส่งออก เรียกว่า “สาขาการผลิตรอง” (Non - Basic Sector)

แนวคิดของทฤษฎีฐานเศรษฐกิจนี้ (ประพันธ์ เสวตนันท์ 2520: 155) เปรียบเทียบภูมิภาคเป็นครอบครัวหนึ่งหรือบริษัทหนึ่ง ที่ประกอบอาชีพด้วยการผลิตสินค้าออกจำหน่ายแก่บุคคลอื่นหรือบริษัทอื่น ยังมียอดขายสูงเท่าใด ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคงขึ้นเท่านั้น นั่นคือความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง ขึ้นอยู่กับว่าภูมิภาคนั้นจะสามารถผลิตสินค้าเพื่อส่งออกได้มากเพียงใด

สำหรับ “สินค้าส่งออก” ที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ได้หมายความถึงเฉพาะตัวสินค้าที่ส่งออกแต่อย่างเดียวยังรวมไปถึงบริการต่างๆ รวมทั้งแรงงานที่เคลื่อนย้ายไปยังผู้ซื้อภายนอกภูมิภาค ตลอดจนค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการที่บุคคลภายนอกเข้ามาจับจ่ายใช้สอยในภูมิภาค เช่นสินค้าและบริการต่างๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์กิจกรรมฐานเศรษฐกิจ โดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ คือ

1. การพิจารณาว่ากิจกรรมใดเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจหรือสาขาการผลิตหลัก
2. การพยากรณ์หนทางที่จะเป็นไปได้ที่กิจกรรมเหล่านั้นจะเจริญเติบโต
3. การประเมินผลกระทบของกิจกรรมฐานเศรษฐกิจต่อกิจกรรมอื่นๆและ

ต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของภูมิภาค

ในการศึกษาครั้งนี้จะอาศัยทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ มาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยจะเป็นการมองถึงภาพความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการผลิตที่จะเกิดขึ้น เมื่อการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมในจังหวัดภูเก็ต ศึกษาถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของจังหวัดทางด้านรายได้ ตลอดจนการขยายตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจอื่นๆที่จะเกิดขึ้นและอาจพัฒนาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

ในการพิจารณาว่ากิจกรรมใดเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจนี้ วิธีที่นิยมใช้กันมาก คือ การหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location - Quotient) หรือ LQ ผู้ริเริ่มใช้ คือ G. Hildebrand and A. Mace อัตราส่วนนี้จะวัดการจ้างงานหรือรายได้ในอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งในพื้นที่หนึ่ง เปรียบเทียบกับพื้นที่อีกแห่งหนึ่ง ดังนี้

$$LQ = \frac{(X_r / RV_r)}{(X_n / RV_n)}$$

$$\text{หรือ} = \frac{(X_r / X_n)}{(RV_r / RV_n)}$$

โดยที่ LQ = รายได้ในอุตสาหกรรม X ต่อรายได้ทั้งหมดในพื้นที่ r
เปรียบเทียบกับพื้นที่ n

$$X_r = \text{รายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ r}$$

$$X_n = \text{รายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ n}$$

$$RV_r = \text{รายได้ทั้งหมดในพื้นที่ r}$$

$$RV_n = \text{รายได้ทั้งหมดในพื้นที่ n}$$

ถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าพื้นที่ r มีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X มากกว่าในพื้นที่ n

ถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าพื้นที่ r มีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X น้อยกว่าในพื้นที่ n

และถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าพื้นที่ r และ n มีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X เท่ากัน

ในการเปรียบเทียบนี้ อาจเป็นการเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาคกับประเทศ หรือระดับท้องถิ่นหรือจังหวัดกับภูมิภาคก็ได้ ซึ่งการวิเคราะห์เรื่องฐานเศรษฐกิจนี้ อาจใช้ตัวเลขรายได้หรือผลผลิต หรือการจ้างงานมาเป็นหน่วยวัดก็ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และข้อมูลที่ทำได้ หน่วยวัดที่เป็นที่นิยมกันมากคือ รายได้และจำนวนการจ้างงาน รายได้จะเป็นหน่วยวัดที่มีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมในสาขาการผลิตมากกว่าการจ้างงาน กล่าวคือ รายได้จะเพิ่มขึ้นทันทีเมื่อมีการขยายกิจกรรมในสาขาการผลิตนั้น แต่การจ้างงานจะเพิ่มขึ้นในระยะยาว เพราะในระยะสั้นอาจมีการทำงานไม่เต็มความสามารถหรือมีการจ้างงานเป็นบางเวลา บางฤดู นอกจากนี้ปัญหาการโยกย้ายแรงงานเข้าออกด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการและปัจจัยอื่นๆ อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการผลิตหลักก็ตาม ดังนั้น ในการศึกษานี้จะใช้ตัวเลขรายได้เป็นตัววัดจะเหมาะสมกว่าด้วยเหตุผลข้างต้น โดยจะใช้ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต (GPP) เปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

ข้อดีของวิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location - Quotient : LQ) คือ การแบ่งภาคเศรษฐกิจออกเป็นกิจกรรมหลักและกิจกรรมรองซึ่งครอบคลุมถึงการส่งออกทางอ้อม นอกจากนั้นวิธีนี้ทำได้ง่าย ไม่เสียค่าใช้จ่ายมากและสามารถใช้กับข้อมูลในอดีตเพื่อหาค่าแนวโน้มได้ ในด้านข้อเสีย คือ วิธีนี้ไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบของอุปสงค์และจำนวนผลผลิตต่อคนงานซึ่งอาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของประเทศ อีกประการหนึ่ง คือ วิธีนี้ละเลยข้อเท็จจริงที่ว่า การบริโภคจากภายนอกประเทศ (Foreign Consumption) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการส่งออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ

1.2 ทฤษฎีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input - Output Analysis)

การศึกษาเกี่ยวกับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเริ่มขึ้นเมื่อ Wassily Leontief ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปของการผลิต (General Theory of Production) และทำการทดสอบแบบจำลองของเขากับระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 1931 และใน ค.ศ. 1936 Leontief ก็ได้สร้างตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับปี ค.ศ. 1919 ขึ้นเป็นครั้งแรก ในปัจจุบันหลายประเทศได้มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเป็นของตนเองขึ้น

และประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเป็นของตนเอง ซึ่งจัดทำขึ้นทุกๆ 5 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปีแรกที่จัดทำอย่างเป็นทางการ คือปี พ.ศ. 2518 (วรวุฒิ หิรัญรักษ์ : 2) และปีล่าสุดที่จัดทำ คือ ปี พ.ศ. 2543 สำหรับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ปี พ.ศ. 2548 อยู่ระหว่างการจัดทำ

ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต เป็นตารางที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการผลิตและการแจกแจงผลผลิตของสินค้าและบริการในสาขาทางเศรษฐกิจต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การขนส่ง การก่อสร้าง และการบริการ เป็นต้น (อรรถพร เอกอรรณมัยผล 2547: 16)

ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตารางราคาผู้ซื้อ หมายถึง ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตที่มีการวัดราคาจากผู้ขายกันจริงในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งรวมค่าขนส่งและส่วนเหลือการค้าด้วย

2. ตารางราคาผู้ผลิต หมายถึง ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตที่มีการวัดราคา ณ แหล่งผลิตโดยไม่รวมส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง เพื่อที่จะให้เห็นต้นทุนที่แท้จริงของการผลิตสินค้า

โดยข้อสมมุติที่สำคัญของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต มี 3 ประการ ดังนี้

1. ในแต่ละสาขาการผลิตจะผลิตสินค้าประเภทเดียวและมีกระบวนการในการผลิตแบบเดียว
2. การใช้ปัจจัยการผลิตขั้นกลางมีสัดส่วนคงที่ต่อผลผลิตในแต่ละสาขาการผลิต
3. ให้ความสัมพันธ์ระหว่างระดับของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายและผลผลิตเป็นไปในอัตราคงที่

ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตนี้จะบอกให้ทราบว่าในการผลิตสินค้าและบริการของสาขาการผลิตหนึ่งๆจะต้องใช้ผลผลิตของสาขาการผลิตใดมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต (Intermediate Inputs) เป็นมูลค่าเท่าใด และต้องจ่ายเป็นค่าปัจจัยการผลิตขั้นต้น (Primary Inputs) ในรูปของค่าตอบแทนบริการของแรงงานและทุน ซึ่งเรียกว่ามูลค่าเพิ่มเป็นจำนวนเท่าใด ในขณะที่เดียวกันก็จะบอกให้ทราบว่า ผลผลิตของสาขาการผลิตหนึ่งๆได้ถูกจำหน่ายเพื่อนำไปใช้ในการผลิตในสาขาการผลิตใดบ้าง เป็นมูลค่าเท่าใด จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคทั้งที่เป็นกลุ่มครัวเรือน รัฐบาล ธุรกิจ ส่งออก และเพื่อเป็นสินค้าคงเหลือ ซึ่งปรากฏในรูปของการบริโภค (C) การลงทุน (I) การใช้จ่ายของรัฐบาล (G) และการส่งออก (X) เป็นมูลค่าเท่าใด

จากตารางที่ 2.1 แนวนอน แสดงการกระจายผลผลิตของแต่ละสาขาการผลิตไปยังสาขาการผลิตต่างๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตขั้นกลาง ซึ่งแสดงในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และกระจายให้กับส่วนของการบริโภคขั้นสุดท้าย ซึ่ง

ประกอบด้วย การอุปโภคบริโภคของครัวเรือน การซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล การสะสมทุน ส่วนเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือและการส่งออก

สำหรับทางด้านแนวตั้ง แสดงโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิตว่า ต้องการปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง ซึ่งได้แก่วัตถุดิบต่างๆ ที่อยู่ในส่วนของความต้องการสินค้าและบริการขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต และค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตขั้นปฐม ซึ่งประกอบด้วย ค่าจ้างแรงงาน ส่วนเกินผู้ประกอบการ อันได้แก่ กำไร ค่าเช่าที่ดินและดอกเบี้ย ค่าเสื่อมราคา และภาษีทางอ้อมสุทธิ (สุชาติพิทย์ สุขพัฒนศรีกุล 2549: 23)

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต

	ความต้องการมูลค่าสินค้าและบริการ ขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิต (x_{ij}) (1)	มูลค่าการบริโภค สินค้าขั้นสุดท้าย (F_i) (2)	มูลค่าผลผลิต รวม (X_i) (3) = (1) + (2)
มูลค่าสินค้าและบริการ ขั้นกลางที่ใช้ในการผลิต (x_{ij}) (4)	x_{11} x_{12} ... x_{1n} x_{21} x_{22} ... x_{2n} : : : x_{n1} x_{n2} ... x_{nn}	F_1 F_2 : F_n	X_1 X_2 : X_n
ค่าตอบแทนปัจจัย การผลิตขั้นต้นหรือ มูลค่าเพิ่มรวม (V_j) (5)	V_1 V_2 ... V_n		
มูลค่าผลผลิตรวม (X_i) (6) = (4) + (5)	X_1 X_2 ... X_n		

การกระจายผลผลิตในด้านแนวนอน สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางพีชคณิต ได้ดังนี้

$$\sum_{j=1}^n x_{ij} + F_i = X_i \quad (i = 1, 2, \dots, n) \quad \dots\dots\dots(1)$$

โดยกำหนดให้

- X_i = มูลค่าผลผลิตรวมทั้งหมดของสาขาการผลิตที่ i
 x_{ij} = การหมุนเวียนของผลผลิตของสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกใช้ในการผลิตสินค้าของสาขาการผลิตที่ j (หรือหมายถึง มูลค่าของผลผลิตรวมของสาขาการผลิตที่ i ที่ถูกขายให้แก่สาขาการผลิต j ในฐานะของสินค้าชั้นกลาง)
 F_i = อุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อผลผลิตของสาขาการผลิตที่ i (หรือหมายถึง มูลค่าของผลผลิตรวมของสาขาการผลิต i ที่ถูกขายเพื่อความต้องการขั้นสุดท้าย)
 $\sum_{j=1}^n x_{ij}$ = มูลค่ารวมของผลผลิตสาขาที่ i ซึ่งถูกกระจายไปเป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิตอื่นๆทั้งหมด ($i = 1, 2, \dots, n$) ของระบบเศรษฐกิจ
 n = จำนวนสาขาการผลิต

ในทำนองเดียวกันในแนวดิ่งจะแสดงถึง โครงสร้างค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตของสาขาการผลิตที่ j ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการทางพีชคณิต ได้ดังนี้

$$\sum_{i=1}^n x_{ij} + V_j = X_j \quad (j = 1, 2, \dots, n) \quad \dots\dots\dots(2)$$

โดยกำหนดให้

- V_j = มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตที่ j
 $\sum_{i=1}^n x_{ij}$ = มูลค่ารวมของการใช้ผลผลิตจากสาขาการผลิตต่างๆทั้งหมดเพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตของสาขาการผลิต j

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิต

ในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตจากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ในสาขาการผลิตหนึ่งจะมีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสาขาการผลิตอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ 2 อย่าง คือ ด้านการผลิตสินค้าและด้านการกระจายสินค้า (สิทธิพงษ์ คงแป้น 2546: 15)

กำหนดให้

$$(I - A)^{-1} = \alpha$$

ดังนั้น

$$X = \alpha F \quad \dots\dots\dots(7)$$

$$\begin{pmatrix} X_1 \\ X_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ X_n \end{pmatrix}_{n \times 1} = \begin{pmatrix} \alpha_{11} & \alpha_{12} & \dots & \alpha_{1n} \\ \alpha_{21} & \alpha_{22} & \dots & \alpha_{2n} \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \alpha_{n1} & \alpha_{n2} & \dots & \alpha_{nn} \end{pmatrix}_{n \times n} \begin{pmatrix} F_1 \\ F_2 \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ F_n \end{pmatrix}_{n \times 1}$$

เมื่อ α หมายถึง เมทริกซ์สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม
(Direct and Indirect Input Coefficient)

โดยที่ α_{ij} เป็นสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม

กำหนดให้
$$\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} = \alpha_j$$

จะได้ α_j คือ ผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) ในระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ α_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect or Total Backward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิต j

ในการทำงานเดียวกัน เมื่อพิจารณาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะต้องนำไปเป็นปัจจัยการผลิตในสาขาการผลิตต่างๆ จะใช้เมทริกซ์สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรง (A) ในการคำนวณ ดังนี้

$$X = A F \quad \dots\dots\dots(8)$$

กำหนดให้
$$\sum_{j=1}^n a_{ij} = a_j$$

จะได้ a_j คือ ผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) เฉพาะในส่วนที่จะต้องนำไปเป็นปัจจัยการผลิตในสาขาการผลิตต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มผลผลิตของสาขาการผลิต i จำนวนหนึ่งหน่วย เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ a_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรง (Direct Backward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในส่วนของการผลิตของสาขาการผลิต i เท่านั้น ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิต j

ทั้งนี้ผลผลิตของสาขาการผลิต i ส่วนที่เหลือจะตอบสนองต่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายในสาขาการผลิตนี้ แสดงถึงผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังทางอ้อม (Indirect Backward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิต j

สามารถแสดงเป็นความสัมพันธ์ของผลการเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage Effect) ได้ว่า

$$\begin{aligned} \text{Indirect Effect} &= \text{Total Effect} - \text{Direct Effect} \\ \text{หรือ} &= \alpha_j - a_j \end{aligned}$$

พิจารณาด้านการกระจายสินค้า ถ้าสาขาการผลิต j ทำการเพิ่มผลผลิตก็หมายความว่าจะมีการเพิ่มอุปทาน ซึ่งสาขาการผลิตอื่นๆ จะใช้ผลผลิตของสาขาการผลิต j เป็นปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าต่อไป ซึ่งเป็นแบบจำลองทางด้านอุปทาน และความสัมพันธ์ดังกล่าว เรียกว่า การเชื่อมโยงไปข้างหน้า

โดยสมมติให้ผลผลิตที่ผลิตขึ้นโดยสาขาการผลิตหนึ่ง ย่อมกระจายไปสู่สาขาการผลิตอื่นๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัยการผลิตในสัดส่วนที่คงที่ แล้วจะได้

$$\begin{aligned} x_{ij} &= b_{ij} X_j \\ \text{หรือ} \quad b_{ij} &= \frac{x_{ij}}{X_j} \dots\dots\dots(9) \end{aligned}$$

โดยที่ b_{ij} จะเรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (Direct Output Coefficient) ซึ่งหมายถึง สัดส่วนการกระจายผลผลิตจากสาขาการผลิตที่ j ไปเป็นปัจจัยการผลิตในสาขาการผลิตที่ i

แทนค่า x_{ij} จากสมการที่ (9) ลงในสมการที่ (2) จะได้

$$\left. \begin{aligned} X_1 &= X_1 b_{11} + X_2 b_{21} + \dots + X_n b_{n1} + V_1 \\ X_2 &= X_1 b_{12} + X_2 b_{22} + \dots + X_n b_{n2} + V_2 \\ &\vdots \\ X_n &= X_1 b_{1n} + X_2 b_{2n} + \dots + X_n b_{nn} + V_n \end{aligned} \right\} \dots\dots\dots(10)$$

ย้ายเทอม X ทั้งหมดในระบบสมการ ไว้ทางด้านซ้ายมือ แล้วจัดรูปสมการใหม่ จะได้

$$\left. \begin{aligned} X_1(1-b_{11}) - X_2 b_{21} - \dots - X_n b_{n1} &= V_1 \\ -X_1 b_{12} + X_2(1-b_{22}) + \dots - X_n b_{n2} &= V_2 \\ &\vdots \\ -X_1 b_{1n} - X_2 b_{2n} + \dots + X_n(1-b_{nn}) &= V_n \end{aligned} \right\} \dots\dots\dots(11)$$

จากความสัมพันธ์ในสมการที่ (10) และสมการที่ (11) สามารถอธิบายในรูปเมตริกซ์ ได้ดังนี้

$$\begin{matrix} \left[X_1 & X_2 & \dots & X_n \right] & = & \left[X_1 & X_2 & \dots & X_n \right] & \begin{pmatrix} b_{11} & b_{21} & \dots & b_{n1} \\ b_{12} & b_{22} & \dots & b_{n2} \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ b_{1n} & b_{2n} & \dots & b_{nn} \end{pmatrix} & + & \left[V_1 & V_2 & \dots & V_n \right] \\ 1 \times n & & & 1 \times n & & & n \times n & & & & 1 \times n \end{matrix}$$

โดยกำหนดให้

$$\begin{aligned} X' &= \text{Row Vector ของมูลค่าผลผลิต (1 X n)} \\ V' &= \text{Row Vector ของมูลค่าเพิ่ม (1 X n)} \\ B &= \text{เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (n X n)} \end{aligned}$$

นั่นคือ $X' = X' B + V'$
 หรือ $X' = V' (I - B)^{-1}$ (12)

$(I - B)^{-1}$ เรียกว่า Output Inverse Matrix

กำหนดให้ $(I - B)^{-1} = \beta$

ดังนั้น $X' = V' \beta$ (13)

$$\begin{matrix} \left[X_1 & X_2 & \dots & X_n \right] & = & \left[V_1 & V_2 & \dots & V_n \right] & \begin{pmatrix} \beta_{11} & \beta_{21} & \dots & \beta_{n1} \\ \beta_{12} & \beta_{22} & \dots & \beta_{n2} \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \cdot & \cdot & & \cdot \\ \beta_{1n} & \beta_{2n} & \dots & \beta_{nn} \end{pmatrix} \\ 1 \times n & & & & 1 \times n & & & & & n \times n \end{matrix}$$

เมื่อ β หมายถึง เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม
 (Direct and Indirect Output Coefficient)

โดยที่ β_{ij} เป็นสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม

กำหนดให้ $\sum_{j=1}^n \beta_{ij} = \beta_j$

จะได้ β_j คือ ผลรวมของมูลค่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) ในระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ ทั้งนี้เป็นผลตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ β_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect or Total Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

ในการทำงานเดียวกัน เมื่อพิจารณาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลางต่อไป จะใช้เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (B) ในการคำนวณ ดังนี้

$$X' = V' B \quad \dots\dots\dots (13)$$

กำหนดให้
$$\sum_{j=1}^n b_{ij} = b_j$$

จะได้ b_j คือ ผลรวมของมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้นในสาขาการผลิต i (เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$) เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลางต่อไป โดยเป็นการตอบสนองต่อการเพิ่มผลผลิตของสาขาการผลิต i จำนวนหนึ่งหน่วย เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิต j จำนวนหนึ่งหน่วย

นั่นคือ b_j แสดงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าเฉพาะทางตรง (Direct Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในส่วนของผลผลิตของสาขาการผลิต i เท่านั้น ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

ทั้งนี้ผลผลิตของสาขาการผลิต i ส่วนที่เหลือจะตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของสาขาการผลิตนี้ แสดงถึงผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage Effect) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต j

สามารถแสดงเป็นความสัมพันธ์ของผลการเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Effect) ได้ว่า

$$\text{Indirect Effect} = \text{Total Effect} - \text{Direct Effect}$$

$$\text{หรือ} = \beta_j - b_j$$

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการผลิต (Input - Output Analysis) คือ เป็นการสร้างความสัมพันธ์จากการใช้ปัจจัยในการผลิตและผลผลิต เพื่อที่จะศึกษาถึงความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยไม่ให้เกิดปัญหาการล้นตลาดหรือขาดตลาดทั้งในตลาดสินค้าและตลาดแรงงาน และนอกจากนั้นยังใช้ในกระบวนการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่

ต้องการให้ระบบเศรษฐกิจมีโครงสร้างที่มีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สังคมอื่นๆ อีกประการหนึ่ง คือช่วยในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

วิธีการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตนอกจากจะทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยกิจกรรมการผลิตในระบบเศรษฐกิจที่สามารถอธิบายผลกระทบได้หลายด้าน เช่น ด้านการผลิต การจ้างงาน เป็นต้น ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับวิธีการวิเคราะห์วิธีอื่น แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตก็มีข้อบกพร่องหลายประการ (ณัฐวุฒิ ปงเมฆ 2547: 14) ได้แก่

1) ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเป็นเรื่องของปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดในการผลิตสินค้าและบริการของหน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่ถูกกำหนดให้เป็นสัดส่วนโดยตรงในช่วงที่กำหนด

2) การวิเคราะห์การผลิตในเทอมของปริมาณหรือมูลค่า โดยมีราคาปัจจัยการผลิตและผลผลิตเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งถูกกำหนดให้คงที่ แต่ในความเป็นจริงการพัฒนาทางเทคโนโลยีย่อมมีผลทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์และสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้ปัจจัยการผลิตหรือค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตของผลิตภัณฑ์ใดๆก็ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ในระยะเวลาอันสั้นด้วย

3) เนื่องจากการวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต เป็นการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในช่วงเวลาอันสั้น แต่ในความเป็นจริงกิจกรรมต่างๆทางเศรษฐกิจอาจได้รับผลกระทบมาจากในช่วงเวลาก่อนหรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตเป็นแบบสถิต (Static) แต่สภาพความเป็นจริงของการผลิตในระบบเศรษฐกิจ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาแต่ละช่วง (Dynamic)

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ มีผู้ทำการศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ โดยการสรุปวิธีการและแนวคิดวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ แยกพิจารณาเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ

ส่วนที่ 2 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับภาค

ส่วนที่ 3 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัด

ส่วนที่ 4 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 1 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับประเทศ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

พรเพ็ญ ตานดีสุทธิกุล (2542) ศึกษาเรื่องผลทางด้านเศรษฐกิจของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบแนวโน้มและผลกระทบทางเศรษฐกิจของการเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2530 – 2539 การศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา อาศัยค่าสถิติ ตัวเลข อัตราส่วน และการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2533 โดยใช้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2539 เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะสงคราม ความวุ่นวายทางการเมือง แต่เมื่อสิ้นสุดสภาวะการณั้ันๆแล้ว การท่องเที่ยวก็สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องต่อไป โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 56.4 ต่อปีในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2539 คือจากที่นักท่องเที่ยว 1 คนใช้จ่ายเฉลี่ย 2,370 บาทต่อคนต่อวันในปี พ.ศ. 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 3,706 บาทต่อคนต่อวันในปี พ.ศ. 2539 โดยรายจ่ายของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาที่นักท่องเที่ยวต้องการจากการใช้จ่ายใน 4 สาขาหลัก ได้แก่ สาขาบริการร้อยละ 41.50 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 36.90 สาขาคมนาคมและการขนส่งร้อยละ 16.90 และสาขานาการประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 1.40 ซึ่งจากการใช้จ่ายใน 4 สาขาหลักได้ส่งผลในทางอ้อมต่อสาขาอื่นๆ ได้แก่ สาขาการเกษตร เหมืองแร่และย่อยหิน สาขาก่อสร้างและโรงแรม สูงสุดร้อยละ 27.80 สาขาอุตสาหกรรมทอผ้ามีการใช้จ่ายสูงสุดร้อยละ 20.20 และการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นถ้าหากเกิดการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ พบว่าการลดลงของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 1 คนในปี พ.ศ. 2539 จะทำให้มูลค่าผลผลิตลดลง 52,417.25 บาท และมูลค่าเพิ่มลดลง 23,505.8 บาท

ลัทธินพงษ์ คงแป้น (2546) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อรายได้ ประชาชาติและการจ้างงาน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศและผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ 2) วิเคราะห์ผลกระทบและ ตัวตัววิถุณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิตและการจ้างงาน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต - ผลผลิต โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการท่องเที่ยว ใน รอบ 10 ปี (พ.ศ. 2536 - 2545) ในส่วนที่ 2 จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบและตัวตัววิถุณ โดยใช้ ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541

ผลการศึกษาในส่วนแรกพบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย มี การขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 127,801.98 ล้านบาท ในปี 2536 เป็น 323,483.96 ล้านบาท ในปี 2545 มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.43 ต่อปี สำหรับผลการศึกษาในส่วนที่ 2 พบว่า ด้านการผลิตสินค้าและบริการ การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง โดยรายได้ จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 534,406.09 ล้านบาท ส่วนของตัวตัววิถุณของ การท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิต เพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.21 ล้านบาท และผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 1,398,495 คน ส่วนของตัวตัววิถุณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่า ถ้ารายได้จาก การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6 คน ในส่วนด้านการกระจาย สินค้าและบริการ พบว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า โดยรายได้จาก การท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 888,379.37 ล้านบาท ส่วนของตัวตัววิถุณของ การท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิต เพิ่มขึ้น 3.67 ล้านบาท และผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 1,728,153 คน ส่วนของตัวตัววิถุณของการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 8 คน

อรรถพร เอกอรรณมัยผล (2547) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศที่มีต่อมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิตขั้นปฐม การรั่วไหลที่เกิดจากการนำเข้าปัจจัยการผลิต วิเคราะห์โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 58 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541 และใช้ข้อมูลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2545 ในส่วนที่เป็นข้อมูลการส่งออกพิเศษ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 323,483 ล้านบาท ออกเป็นค่าใช้จ่ายทางตรง ได้ 12 สาขาการผลิต

ผลการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 323,483 ล้านบาท ก่อให้เกิดผลผลิตภายในประเทศในสาขาการผลิตต่างๆ เพิ่มขึ้นเป็นมูลค่ารวม 595,852 ล้านบาท โดยคนงานที่ทำงานในสาขาการผลิตต่างๆ ได้รับผลตอบแทนเป็นเงินเดือน ค่าจ้างเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่ารวม 75,457 ล้านบาท ผู้ประกอบการสาขาการผลิตต่างๆ ได้รับผลตอบแทนเป็นส่วนเกินของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่ารวม 122,216 ล้านบาท ขณะเดียวกันการผลิตสินค้าและบริการในสาขาการผลิตต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการรั่วไหลของเงินตราในการซื้อปัจจัยการผลิตที่มาจากต่างประเทศ เป็นจำนวน 61,156 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่แต่ละสาขาการผลิตได้รับ พบว่า สาขาภัตตาคารและโรงแรมเป็นสาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากที่สุด โดยผลผลิตภายในประเทศที่เกิดขึ้นในสาขาการผลิตนี้มีมูลค่าเท่ากับ 137,189 ล้านบาท ผลตอบแทนที่คนงานในสาขาการผลิตนี้ได้รับเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง มีมูลค่าเท่ากับ 13,962 ล้านบาท ผลตอบแทนที่ผู้ประกอบการในสาขาการผลิตนี้ได้รับเป็นส่วนเกินของผู้ประกอบการมีมูลค่าเท่ากับ 28,948 ล้านบาท ขณะที่สาขาการผลิตนี้ไม่ต้องนำเข้าสินค้าและบริการเพื่อใช้ในการผลิต สำหรับสาขาการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลำดับรองลงมา ได้แก่ สาขาการบริการอื่นๆ สาขาการผลิตสินค้าสิ่งทออีกสำเร็จรูป สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์หนัง สาขาการขนส่ง เป็นต้น

สุรชาติย์ สุขพัฒนศรีกุล (2549) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีต่อเศรษฐกิจไทย กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำแนกตามภูมิภาคที่มีต่อสาขาการผลิตต่างๆ ในแง่ของการก่อให้เกิดมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ มูลค่าเพิ่มรวม และดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของไทย โดยการใช้ตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 58 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2541

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2536 - 2545 แหล่งที่มาสำคัญของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือ เอเชียตะวันออก ยุโรปและอเมริกา ตามลำดับ นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายเฉลี่ย 5,233.31 บาทต่อคนต่อวัน โดยมีค่าใช้จ่ายในหมวดสินค้าที่ระลึกสูงที่สุด การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 323,483.96 ล้านบาท โดยมีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ใน 4 สาขาการผลิตหลัก ได้แก่ (1) บริการ (2) อุตสาหกรรม (3) คมนาคมและ

ขนส่ง (4) ธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ และมีผลโดยอ้อมต่อสาขาอื่นๆ เช่น เกษตรกรรม เหมืองแร่และย่อยหิน และก่อสร้าง เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต พบว่า ในปี พ.ศ. 2545 จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 323,483.96 ล้านบาท ก่อให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตภายในประเทศและมูลค่าเพิ่มรวม ในสาขาการผลิตต่างๆรวม 588,481.27 และ 268,406.12 ล้านบาท ตามลำดับ และมีความต้องการนำเข้าสินค้าและบริการชั้นกลางรวม 55,033.32 ล้านบาท คงเหลือรายได้สุทธิที่ช่วยดุลการชำระเงินระหว่างประเทศทั้งสิ้น 268,450 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยจำแนกออกเป็น 7 ภูมิภาค พบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแต่ละภูมิภาคก่อให้เกิดการขยายตัวในด้านมูลค่าผลผลิตภายในประเทศ มูลค่าเพิ่มรวม และดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของไทยในสาขาอุตสาหกรรมและบริการสูงสุด โดยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก ยุโรป และอเมริกา ก่อให้เกิดการขยายตัวในสาขาดังกล่าวสูงที่สุด ตามลำดับ

กวนารท ปาปวน (2550) ศึกษาเรื่องการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการท่องเที่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการท่องเที่ยวกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษรายไตรมาสครอบคลุมตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ไตรมาสที่ 1 – พ.ศ. 2549 ไตรมาสที่ 4 การศึกษานี้ประยุกต์ใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติ ได้แก่ การทดสอบโคอินทิเกรชัน (Cointegration) แบบจำลองเออร์เรกชัน (Error Correction Mechanism) และการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Granger Causality)

ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบความนิ่งของข้อมูลทั้งสองตัวแปร คือ รายได้จากการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พบว่าตัวแปรทุกตัวมี Order of Integration เดียวกัน คือ $I(1)$ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 การทดสอบความสัมพันธ์ระยะยาว พบว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะยาว และเมื่อทดสอบขบวนการปรับตัวในระยะสั้น พบว่าในกรณีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นตัวแปรต้นและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวแปรตาม แบบจำลองมีการปรับตัวในระยะสั้น แต่ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวแปรต้นและรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นตัวแปรตาม แบบจำลองไม่มีการปรับตัวในระยะสั้น ในส่วนการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันแบบสองทิศทาง

ส่วนที่ 2 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับภาค ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

ภาคภูมิ สินุชก (2547) ศึกษาเรื่องผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อสาขาการผลิตต่างๆของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในการศึกษาได้นำตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทยปี พ.ศ. 2541 มาประมาณค่าตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบไม่มีการสำรวจตลอดจนทำการรวมสาขาการผลิตของประเทศจำนวน 180 สาขาการผลิตให้เหลือเพียง 16 สาขาการผลิตหลัก โดยศึกษาผลของการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในสาขาการผลิตต่างๆผ่านดัชนีความเชื่อมโยงไปด้านหน้าและไปด้านหลัง รวมถึงศึกษาผลกระทบต่อรายได้และการจ้างงาน

ผลการศึกษาพบว่าสาขาการผลิตที่มีความเชื่อมโยงไปด้านหน้าสูง คือ สาขาเกษตรกรรมและสาขาการบริการ ซึ่งเป็นสาขาการผลิตที่ต้องใช้จำนวนแรงงานเป็นอย่างมาก และเป็นสาขาการผลิตที่สาขาอื่น ๆ มีความต้องการปัจจัยการผลิตที่ได้จากสาขาดังกล่าวไปเป็นปัจจัยชั้นกลางในการผลิตผลผลิตอื่น ๆ ต่อไป และในส่วนของสาขาการผลิตที่มีความเชื่อมโยงไปด้านหลังสูง คือ สาขาอุตสาหกรรมอาหาร สาขาสาธารณสุข โภค ซึ่งสาขาการผลิตเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องมียัตถุดิบจากสาขาการผลิตอื่น ๆ จึงทำให้สาขาทำการผลิตผลผลิตได้ ส่วนผลทางด้านรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อทุกๆสาขาการผลิต โดยเฉพาะสาขาการบริการที่มีรายได้เพิ่มมากกว่าสาขาการผลิตอื่นๆ เนื่องจากในการพิจารณาอุปสงค์ขั้นสุดท้ายส่วนใหญ่จะเป็นส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาการบริการเป็นหลัก ส่วนผลทางด้านจ้างแรงงานที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ก็ยังคงเป็นสาขากลุ่มการบริการและสาขาเกษตรกรรมเป็นหลัก และอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ทำการผลิตผลผลิตในภูมิภาคนี้ ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ผลผลิตที่มาจากสาขาเกษตรกรรมเป็นปัจจัยในการผลิตชนิดอื่นๆต่อไป และในส่วนของสาขาการบริการก็มีลักษณะเช่นเดียวกับผลทางด้านรายได้

ส่วนที่ 3 วรรณกรรมที่ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อเศรษฐกิจระดับจังหวัด ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

ศรีสุรางค์ สุนทรกุล (2536) ศึกษาเรื่องผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย โดยส่วนแรกใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการอธิบาย และส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลผลิตที่สร้างขึ้น โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 180 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2528

ผลการศึกษาพบว่าสาขาเกษตรกรรม สาขาค้าส่งค้าปลีก สาขาที่อยู่อาศัย สาขาการเงินการธนาคารและสาขาคมนาคมขนส่ง เป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของจังหวัด โดยสาขาการเงินการธนาคารและสาขาคมนาคมขนส่งได้พัฒนาขึ้นมาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ เมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ และสาขาบริการเป็นอีกสาขาที่จะพัฒนาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจในอนาคต สำหรับการศึกษผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ของสาขาการผลิตต่างๆ พบว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในประเทศก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม และผลของการทวีรายได้มากกว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้โดยส่วนรวม จำนวน 2,503.23 ล้านบาท ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้โดยส่วนรวม จำนวน 1,719.51 ล้านบาท โดยส่งผลกระทบในสาขาบริการ สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาอุตสาหกรรมและสาขาเกษตรกรรม ตามลำดับ ซึ่งให้เห็นว่ารัฐบาลควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น เพราะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตามควรส่งเสริมภาคเกษตรและภาคบริการให้เจริญเติบโตและพัฒนาควบคู่กันไป

สการินทร์ โพธิวาสวริน (2536) ศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่เปรียบเทียบกับระดับประเทศ อาศัยข้อมูลสถิติภูมิเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ และระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ร่วมกับตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2528

ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศได้ประมาณ 147,791 ล้านบาท และ 279,302 ล้านบาท ตามลำดับ การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระดับประเทศ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.329 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.402 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวีรายได้ 1.40 ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.35 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.421 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวีรายได้ 1.42 สำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศได้ประมาณ 4,162 ล้านบาท และ 8,525 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี

พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.293 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.331 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.33 ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดรายได้โดยตรง 0.263 ล้านบาท รายได้โดยอ้อม 1.294 ล้านบาท และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.29 การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการจ้างงาน 3,159,923 คน และ 6,020,281 คน ตามลำดับ ส่วนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการจ้างงาน 2,033 คน และ 4,643 คน ตามลำดับ

ณัฐพงศ์ อรัญมิตร (2546) ศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลและผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยอาศัยการจำแนกสาขาการผลิตทั้ง 11 สาขา โดยการใช้ทฤษฎีสถานเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการอธิบาย และเปรียบเทียบกับสินเชื่รวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด รายได้จากการท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยว ในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2544 โดยอาศัยสมการถดถอยเชิงซ้อนและทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีความชำนาญในการผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันตกระหว่างปี พ.ศ. 2531 – 2544 ปรากฏว่าสาขาเหมืองแร่ สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่ง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ มีค่ามากกว่า 1 ซึ่งหมายความว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีความชำนาญในการผลิตสาขาดังกล่าวมากกว่าภาคตะวันตกโดยเฉลี่ย ส่วนสาขาบริการมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอดในช่วงที่การท่องเที่ยวเจริญเติบโต กิจกรรมอื่นนั้นเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด คืออัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสินเชื่รวมของธนาคารพาณิชย์ ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% และจำนวนนักท่องเที่ยว ด้วยระดับความเชื่อมั่น 90% แต่รายได้จากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับอัตราการเจริญเติบโต ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้หลักของจังหวัด ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

ณัฐวุฒิ ปงเมฆ (2547) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นของไทย กรณีศึกษาเปรียบเทียบจังหวัดเชียงรายกับจังหวัดชลบุรี โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทยปี พ.ศ. 2541 เป็นฐานในการสร้างตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของจังหวัดเชียงรายและชลบุรี ขนาด 16 สาขาการผลิต ปี พ.ศ. 2541

ผลการศึกษาพบว่าในปี พ.ศ. 2541 การท่องเที่ยวส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของทั้งสองจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต การจ้างงานและรายได้ ส่วนผลกระทบต่อสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดจะแตกต่างกัน ค่าทวิรายได้ของจังหวัดเชียงรายมีค่า 2.26 เท่าของรายได้จากนักท่องเที่ยวโดยตรง ส่วนค่าทวิรายได้ของจังหวัดชลบุรีมีค่า 2.30 เท่า ด้านจังหวัดเชียงรายมีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 6.50 พันล้านบาท ส่งผลให้มีการผลิตในจังหวัดทั้งหมด 14.67 หมื่นล้านบาท โดยเป็นการผลิตของธุรกิจการค้าส่ง ค้าปลีกเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองได้แก่ การผลิตของภาคการเกษตร ทำให้เกิดการจ้างงาน 171,384 คน ซึ่ง 40.99% เป็นการจ้างงานของภาคการเกษตรกรรม และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 8.17 พันล้านบาท ส่วนจังหวัดชลบุรีมีการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว 34.11 หมื่นล้านบาท ทำให้มีการผลิตในจังหวัดทั้งหมด 78.63 หมื่นล้านบาท ซึ่งอุตสาหกรรมการผลิตมีการผลิตมากที่สุด 30.43 หมื่นล้านบาท มีการจ้างงาน 105,928 คน ซึ่งเป็นการจ้างงานในภาคการค้าส่งค้าปลีกมากที่สุด และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 40.96 หมื่นล้านบาท

ยุดา ประภาพันธ์ (2549) ศึกษาเรื่องผลกระทบของค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดตาก ศึกษาโดยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการศึกษาเชิงคุณภาพอาศัยข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดตาก ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณมีสองส่วน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัดด้วยวิธี Location Quotient และทำการประมาณผลกระทบทางเศรษฐกิจของค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวด้วยตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของจังหวัดตากที่สร้างโดยใช้ฐานของตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2543

ผลการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายอยู่ในกิจกรรมที่สำคัญ คือ การค้าส่งและค้าปลีก อุตสาหกรรมการผลิต และโรงแรมและที่พักอาศัย และภัตตาคาร ร้านอาหาร โดยในปี 2541 เกิดการจ้างงานทั้งหมด 18,801 คน และในปี 2543 มูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.53 และการจ้างงานทั้งหมด 24,404 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.80 โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งทางเศรษฐกิจที่เป็นฐานการจ้างงานในลำดับรองจากภาคเกษตรกรรม ทั้งนี้

ผลกระทบทางเศรษฐกิจในจังหวัดตาก จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีมากกว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวของจังหวัดตากก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ ที่อาจทำให้การท่องเที่ยวไม่อาจเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นยังไม่มี ความหลากหลาย การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ ความร่วมมือของประชากรในท้องถิ่นอาจยังไม่เพียงพอ รวมไปถึงการขยายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร เป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงในประเด็นต่างๆรวมทั้ง 1) การส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดพัฒนาผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นให้หลากหลาย 2) รัฐบาลและผู้บริหารท้องถิ่นควรจัดฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการที่ดี 3) ควรให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว 4) ควรส่งเสริมให้ภาคเกษตรกรรมและหัตถกรรมผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย เพื่อการบริโภคในกิจกรรมการท่องเที่ยวแทนการนำเข้าจากถิ่นอื่น 5) สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในด้านการท่องเที่ยวและการค้าระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 4 วรรณกรรมที่ทำการศึกษามีเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

ปรเมษฐ ร่าเหม (2546) ศึกษาเรื่องบทบาทของสาขาเศรษฐกิจหลักที่มีต่อสาขาเศรษฐกิจ กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี 2524 – 2543 ทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยวิธีสัดส่วนถิ่นฐาน และการวิเคราะห์ผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลักดังกล่าวต่อสาขาเศรษฐกิจอื่นๆในจังหวัดภูเก็ตโดยวิธีสมการถดถอยเชิงซ้อน

ผลการศึกษาพบว่าโดยวิธีสัดส่วนถิ่นฐาน พบว่า สาขาเศรษฐกิจหลักที่ก่อให้เกิดความจำเป็นเชิงเติบโตแก่จังหวัดภูเก็ตมีจำนวน 7 สาขา ได้แก่ สาขาบริการ สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาการก่อสร้าง สาขาไฟฟ้าและประปา สาขาเกษตรกรรม สาขาการธนาคารประกันภัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และสาขาเหมืองแร่และข่อยหิน ส่วนการวิเคราะห์กรณีสาขาเศรษฐกิจหลักมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อสาขาเศรษฐกิจอื่นๆของจังหวัดภูเก็ตโดยรวมแล้ว สาขาค้าส่งและค้าปลีกจะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดถึงร้อยละ 99.21 ในขณะที่สาขาอุตสาหกรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.94

ปุ่นรัตน์ มณีบุตร (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากแบบสอบถามและสุ่มตัวอย่าง

แบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 400 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ใช้สมการถดถอยโลจิสติก (Binomial Logit Model) และประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation : MLE)

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการบอกเล่าปากต่อปาก ส่วนใหญ่ไม่มีการตั้งงบประมาณสำหรับการท่องเที่ยวไว้ โดยมีสถานที่พักผ่อนคือ โรงแรม/บังกะโล/รีสอร์ท มีระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 1-3 วัน นักท่องเที่ยวเลือกซื้อสินค้าบริโภคเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจคือ สภาพแวดล้อมและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยว คือ ค่าใช้จ่ายแพง แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอีกครั้ง สำหรับการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยโลจิสติก (Binomial Logit Model) ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า อายุ ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกและภาคใต้ ระดับการศึกษาโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และรายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทิศทางบวก ในส่วนของอาชีพโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เป็น นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา และการตั้งงบประมาณสำหรับการท่องเที่ยว จะมีผลต่อการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทยในทิศทางลบ

สรุป จากแนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัดนั้น นิยมใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory) โดยวิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location Quotient : LQ) ซึ่งวิเคราะห์บนหลักทฤษฎีที่อธิบายถึงโครงสร้างเศรษฐกิจใน 2 ภาคกิจกรรม คือ กิจกรรมเศรษฐกิจพื้นฐานหรือกิจกรรมหลัก และกิจกรรมเศรษฐกิจรอง เหตุผลสำคัญที่วิธีนี้เป็นที่นิยม เพราะสามารถใช้กับข้อมูลในอดีตเพื่อหาค่าแนวโน้มได้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าผลกระทบของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อตัวเลขทางเศรษฐกิจนั้น นิยมนำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input - Output Table) ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้นมาใช้ โดยมีทั้งการศึกษาที่ได้มีการประมาณการตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของภาคหรือของจังหวัดขึ้นมาใหม่แบบไม่มีการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมและการศึกษาบางรายก็มีได้มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดขึ้นมาใหม่ หากแต่ใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศมาหาค่าสัมประสิทธิ์และนำไปใช้ในการวิเคราะห์กับข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งประโยชน์ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ

การผลิตคือ ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละสาขาการผลิตในระบบเศรษฐกิจที่สามารถอธิบายผลกระทบได้หลายด้าน ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับวิธีการวิเคราะห์วิธีอื่น

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัดภูเก็ต โดยมีการวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550) รวมทั้งยังได้นำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 มาหาค่าสัมประสิทธิ์ เพื่อใช้ในการหาผลกระทบของรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดต่อสาขาการผลิตต่างๆ ทั้งนี้ก็เพื่อวิเคราะห์หาประเด็นในการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต มีวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 การวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัด

1.1.1 วิเคราะห์สัดส่วนของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาประจำปี เพื่อพิจารณาว่าสาขาเศรษฐกิจใดเป็นสาขาเศรษฐกิจนำในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 และสัดส่วนดังกล่าวมีทิศทางและแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

1.1.2 วิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาคงที่ (ปี พ.ศ. 2531) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 ว่าแต่ละสาขาการผลิตมีอัตราการเจริญเติบโตเป็นอย่างไร มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของจังหวัดภูเก็ตมากน้อยเพียงใด

1.1.3 วิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory) โดยวิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location Quotient : LQ) เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัดในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง โดยการวิเคราะห์บนหลักทฤษฎีที่อธิบายถึงโครงสร้างเศรษฐกิจใน 2 ภาคกิจกรรม คือ สาขาการผลิตหลักและสาขาการผลิตรอง เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตของประเทศ การวัดผลโดยใช้ค่าความสามารถการผลิตของพื้นที่ มีวิธีการ ดังนี้

$$LQ = \frac{(X_r / R V_r)}{(X_n / R V_n)}$$

โดยที่ LQ = รายได้ในอุตสาหกรรม X ต่อรายได้ทั้งหมดในพื้นที่ r
เปรียบเทียบกับพื้นที่ n

$$\begin{aligned} X_r &= \text{รายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ r} \\ X_n &= \text{รายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ n} \\ RV_r &= \text{รายได้ทั้งหมดในพื้นที่ r} \\ RV_n &= \text{รายได้ทั้งหมดในพื้นที่ n} \end{aligned}$$

หรือ

$$LQ = \frac{(x_i / g)}{(X_i / G)}$$

โดยที่ LQ = อัตราส่วนมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต i ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดภูเก็ตเปรียบเทียบกับของประเทศ

x_i = มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต i ของจังหวัดภูเก็ต

X_i = มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต i ของประเทศ

g = ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาประจำปี
(Gross Provincial Product : GPP)

G = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาประจำปี
(Gross Domestic Product : GDP)

โดยสาขาการผลิตที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย 16 สาขาการผลิต ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ดังนี้

1. สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้
2. สาขาการประมง
3. สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
4. สาขาการผลิตอุตสาหกรรม
5. สาขาการไฟฟ้า ก๊าซและการประปา
6. สาขาการก่อสร้าง
7. สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน
8. สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

9. สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม
10. สาขาตัวกลางทางการเงิน
11. สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ
12. สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ
13. สาขาการศึกษา
14. สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์
15. สาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ
16. สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ค่า LQ พิจารณาได้จาก

ถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าจังหวัดภูเก็ตมีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X มากกว่าระดับประเทศ

ถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าจังหวัดภูเก็ตมีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X น้อยกว่าระดับประเทศ

และถ้าค่า LQ ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าจังหวัดภูเก็ตและประเทศมีความชำนาญในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม X เท่ากัน

1.2 การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input - Output Analysis)

วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตว่าจะมีผลกระทบต่อสาขาการผลิตต่างๆ โดยพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ข้างหลัง ทั้งผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบทั้งหมด โดยอาศัยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ร่วมกับข้อมูลทฤษฎี ปี พ.ศ. 2550

การหาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากการใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ในการคำนวณ โดยสาขาการผลิตที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย 26 สาขาการผลิต ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ดังนี้

1. สาขาการทำกิจกรรม
2. สาขาการปศุสัตว์
3. สาขาการป่าไม้

4. สาขาการประมง
5. สาขาการทำเหมืองแร่และถ่านหิน
6. สาขาอุตสาหกรรมอาหาร
7. สาขาเครื่องเค็มและผลิตภัณฑ์ไวยาสูบ
8. สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
9. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษและการพิมพ์
10. สาขาอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์
11. สาขาน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ
12. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก
13. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ
14. สาขาการผลิตโลหะพื้นฐาน
15. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ
16. สาขาการผลิตเครื่องจักรกล
17. สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ
18. สาขาการไฟฟ้าและประปา
19. สาขาการก่อสร้าง
20. สาขาการค้า
21. สาขาภัตตาคารและโรงแรม
22. สาขาการคมนาคมและสื่อสาร
23. สาขาสถาบันการเงินและการประกัน
24. สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์
25. สาขาการบริการ
26. กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้

วิธีคำนวณหาผลกระทบและตัวทวีคูณของรายได้ มีดังนี้

1. ปรับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ให้เป็นราคาเดียวกับตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ปี พ.ศ. 2543 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปจังหวัดภูเก็ต เป็นตัวปรับ ตามตารางผนวกที่ ค.1
2. กำหนดหรือหาค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) โดยการจัดข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ผ่านการปรับราคา เป็นปี พ.ศ. 2543

ลงในสาขาการผลิตต่างๆ ในตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิต โดยแบ่งค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็น 7 หมวด ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

- 1) ค่าที่พัก
- 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
- 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง
- 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด
- 6) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด
- 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

และข้อมูลค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งของนักท่องเที่ยวในการซื้อสินค้าและของที่ระลึก ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่ตามพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 ดังนี้

- 1) ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม
- 2) ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย
- 3) ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง
- 4) ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ
- 5) ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น
- 6) ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า
- 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

โดยนำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว มาจำแนกออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายตามสาขาการผลิตต่างๆ ในตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ซึ่งสามารถจำแนกได้เหลือเพียง 11 สาขาการผลิต ดังนี้

1. สาขาอุตสาหกรรมอาหาร
2. สาขาเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ
3. สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
4. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ
5. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ
6. สาขาการผลิตเครื่องจักรกล
7. สาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ
8. สาขาภัตตาคารและโรงแรม

9. สาขาการคมนาคมและสื่อสาร
10. สาขาการบริการ
11. กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้

โดยข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ที่นำมาจำแนกออกเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย ตามสาขาการผลิตต่างๆ ในตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิต ทั้ง 11 สาขาการผลิต มีดังนี้

- 1) ค่าที่พัก กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 021 ภัตตาคารและโรงแรม
- 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม กระจายลงใน
 - สาขาการผลิตที่ 006 อุตสาหกรรมอาหาร 40%
 - สาขาการผลิตที่ 007 เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ 10%
 - สาขาการผลิตที่ 021 ภัตตาคารและโรงแรม 50%
- 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
 - 3.1) ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 008 อุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 3.2) ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 008 อุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 3.3) ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 017 อุตสาหกรรมอื่นๆ
 - 3.4) ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 017 อุตสาหกรรมอื่นๆ
 - 3.5) ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น กระจายลงใน
 - สาขาการผลิตที่ 013 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ
 - สาขาการผลิตที่ 015 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ
 - สาขาการผลิตที่ 017 อุตสาหกรรมอื่นๆ
 โดยกระจายลงใน 3 สาขา สาขาละเท่าๆกัน
 - 3.6) ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 016 การผลิตเครื่องจักรกล
 - 3.7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 026 กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้

- 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 025 การบริการ
- 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 025 การบริการ
- 6) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 022 การคมนาคมและสื่อสาร
- 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ กระจายลงใน สาขาการผลิตที่ 025 การบริการ

โดยเมตริกซ์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จะเป็น เมตริกซ์ F หรือ Column Vector ของอุปสงค์ขั้นสุดท้าย ($n \times 1$) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage Effect) และเป็นเมตริกซ์ V' หรือ Row Vector ของมูลค่าเพิ่ม ($1 \times n$) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage Effect)

3. เมื่อได้อุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) ตามรายสาขาการผลิตต่างๆที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ต่อไปหาผลกระทบและตัวทวิคูณของรายได้โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต - ผลผลิต (Input – Output Analysis) ซึ่งมีเมตริกซ์ที่ใช้ในการคำนวณ ดังต่อไปนี้

3.1 เมตริกซ์ของมูลค่าปัจจัยการผลิต - ผลผลิต ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ตามตารางผนวกที่ ง.1

3.2 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรง (Direct Input Coefficient Matrix) หรือ Matrix (26×26) จากสมการที่ (3) ในบทที่ 2 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรง (Direct Backward Linkage Effect) ตามตารางผนวกที่ จ.1

3.3 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Input Coefficient) หรือ Leontief Inverse Matrix หรือ Matrix α (26×26) ดังสมการที่ (6) ในบทที่ 2 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Backward Linkage Effect) ตามตารางผนวกที่ จ.2

3.4 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรง (Direct Output Coefficient Matrix) หรือ Matrix B (26×26) โดยต้องทำการ Transpose Matrix ในข้อ 3.1 ก่อนแล้วจึงหาค่าตามสมการที่ (9) ในบทที่ 2 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage Effect) ตามตารางผนวกที่ ฉ.1

3.5 เมตริกซ์สัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิตทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Output Coefficient) หรือ Output Inverse Matrix หรือ Matrix β (26 X 26) ดังสมการที่ (12) ในบทที่ 2 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรงและทางอ้อม (Direct and Indirect Forward Linkage Effect) ตามตารางผนวกที่ ฉ.2

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติและรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวข้อง ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2550 ซึ่งรวบรวมและเผยแพร่จากหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- จำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2541 - 2550
- ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจำแนกตามหมวดรายจ่ายในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550
- โครงการสำรวจค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550
- รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2541 – 2550
- สรุปสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2548 - 2550
- แผนการตลาดการท่องเที่ยวไทย ปี พ.ศ. 2552

2.2 ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) พ.ศ. 2541 - 2550
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต (GPP) พ.ศ. 2541 – 2550

2.3 ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

- มูลค่าสินค้าส่งออกของประเทศไทย พ.ศ. 2541 - 2550

2.4 ข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

- ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2543 – 2550

2.5 ข้อมูลของสำนักงานจังหวัดภูเก็ต

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2553 – 2556

2.6 ข้อมูลของสำนักงานคลังจังหวัดภูเก็ต

- รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดรายเดือน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2551 จังหวัดภูเก็ต

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้บรรลุการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

โดยนำข้อมูลของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ ได้แก่ มูลค่าเพิ่ม สัดส่วน อัตราการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆ แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ผลกระทบและตัวทวีคูณของรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

3.2.1 การวิเคราะห์ค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location – Quotient : LQ)

การวิเคราะห์ค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (LQ) ของจังหวัดภูเก็ต โดยวิเคราะห์ศักยภาพการผลิตของจังหวัด โดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าเพิ่มสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตกับมูลค่าเพิ่มสาขาการผลิตของประเทศ โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต (GPP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มาพิจารณา

3.2.2 การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต (Input – Output Analysis)

การวิเคราะห์ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ซึ่งจะใช้เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งสามารถจำแนกได้เหลือเพียง 11 สาขาการผลิต เป็นฐานในการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยการผลิตและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายผลผลิต เพื่อคำนวณหาค่าผลกระทบและตัวทวีคูณของรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาที่ได้ดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤกษ์ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ผลการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจด้านการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550

ส่วนที่สอง ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤกษ์ที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจด้านการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550

การวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 ใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สัดส่วนและอัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต

โดยวิเคราะห์สัดส่วนของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาประจำปี ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 ดังตารางที่ 4.1 และการวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาคงที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 ดังตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีสาขาการผลิตนำซึ่งล้วนเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ดังนี้

1.1.1 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 บริการโรงแรมและภัตตาคารเป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งให้กับจังหวัดภูเก็ต โดยมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 33.39 38.23 39.55 40.42 46.63 44.46 46.91 41.23 38.51 และ 38.48 ของการผลิตรวมของจังหวัดภูเก็ต

ตามลำดับ และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 12.78 15.61 5.44 16.41 -8.76 25.11 -22.37 3.44 และ 5.82 ตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2548 สาขาโรงแรมและภัตตาคารหดตัวมากถึงร้อยละ 22.37 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 25.11 ในปี พ.ศ. 2547 เนื่องจากการลดลงของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในอัตราร้อยละ 62.21 และนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงร้อยละ 8.26 เพราะเป็นช่วงต่อเนื่องหลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิถล่มพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวหลักเมื่อเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2547 โรงแรมและอาคารที่พักในจังหวัดภูเก็ตเสียหายและมีผู้เสียชีวิตกว่าพันคน ทำให้นักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทางเกือบทั้งหมด อย่างไรก็ตามหลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและกลับเข้าสู่ภาวะปกติในปี พ.ศ. 2550 โดยในปี พ.ศ. 2549 และ 2550 สาขานี้ขยายตัวร้อยละ 3.44 และ 5.82 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากความร่วมมืออย่างจริงจังของทั้งภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเพิ่มเที่ยวบินทั้งในและต่างประเทศสู่จังหวัดโดยตรง

ในปี พ.ศ. 2550 การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2549 ที่ร้อยละ 11.25 แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ขยายตัวร้อยละ 6.54 และชาวต่างประเทศ ขยายตัวร้อยละ 13.90 โดยรายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในสัดส่วนร้อยละ 86 และนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 14 อันเป็นผลมาจากจังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ครบวงจร มีการเปิดเที่ยวบินและการเพิ่มจำนวนเที่ยวบิน รวมไปถึงการจัดงาน Event จำนวนมากที่ถูกจัดขึ้นเกือบตลอดทั้งปี เช่น งานตรุษจีน งาน The 2nd Annual Phuket International Blues Festival และงาน Phuket International Marathon 2007 เป็นต้น

1.1.2 สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม

สาขานี้ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 เป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้สูงสุดเป็นอันดับสอง และมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสาขานี้มีความเกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวโดยตรง โดยมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 13.31 12.56 12.14 13.76 12.82 12.50 12.03 10.27 13.81 และ 14.78 ของการผลิตรวมของจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ และขยายตัวร้อยละ -3.91 9.38 12.36 5.92 -4.07 13.69 -16.21 28.69 และ 10.61 ตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2548 สาขาการผลิตนี้หดตัวสูงถึง ร้อยละ 16.21 ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดต่ำลงอย่างมากและนักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทาง ประกอบกับปัจจัยลบหลายด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน

เบนซินและดีเซล อัตราดอกเบี้ยสูง และการปรับราคาของสายการบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักท่องเที่ยวเริ่มชะลอการเดินทาง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการพักผ่อนสั้นลงเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนปริมาณการขนถ่ายสินค้าผ่านท่าอากาศยาน ในปี พ.ศ. 2548 เท่ากับ 18,731 ตัน หดตัวมากถึงร้อยละ 33.19 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2547

ในปี พ.ศ. 2550 การขยายตัวของสาขานี้สาเหตุหลักเป็นผลจากการขนส่งทางอากาศขยายตัวสูงขึ้นตามจำนวนผู้โดยสารที่เพิ่มขึ้น โดยจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนเที่ยวบินขึ้นลง 40,809 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 9,890 เที่ยวบิน หรือขยายตัวร้อยละ 31.99 เนื่องจากการเปิดเที่ยวบินและการเพิ่มจำนวนเที่ยวบิน เช่น การเปิดเที่ยวบินเส้นทางฮ่องกง - ภูเก็ต ของสายการบินโอเรียนท์ไทย และ Hong Kong Express การเปิดเที่ยวบินเส้นทางชดนิย์ - ภูเก็ต ของสายการบิน JetStar การเพิ่มจำนวนเที่ยวบินของสายการบิน One-2-Go ที่ภูเก็ต และการเปิดบริการเส้นทางกวางโจ - ภูเก็ตของสายการบินไชน่า เซาท์เทิร์น แอร์ไลน์ ส่วนจำนวนเรือยอชต์เข้ามา 1,131 ลำ ลดลงเล็กน้อยจากปี พ.ศ. 2549 10 ลำ หรือหดตัวลงร้อยละ 0.88 ในส่วนของเรือโดยสารเข้ามา 115 ลำ ทรงตัวจากปี พ.ศ. 2549 ส่วนปริมาณการขนถ่ายสินค้าผ่านท่าอากาศยาน ในปี พ.ศ. 2550 เท่ากับ 19,671 ตัน อัตราการขยายตัวร้อยละ 7.90 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2549

1.1.3 สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 สาขานี้เป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตเป็นอันดับสาม โดยมีสัดส่วนการผลิตค่อนข้างคงที่ เท่ากับ ร้อยละ 12.93 10.50 10.19 10.22 8.45 9.13 8.37 10.10 10.58 และ 10.11 ของการผลิตรวมของจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ และขยายตัวร้อยละ -19.04 5.35 1.03 -4.30 8.52 4.90 7.19 14.93 และ 2.50 ตามลำดับ

หากพิจารณาข้อมูลตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในปี พ.ศ. 2550 ภาคการบริโภคชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2549 โดยพิจารณาจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บในปี พ.ศ. 2550 ทั้งสิ้น 2,195.51 ล้านบาท ชะลอตัวจากปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 29.45 และยอดการจดทะเบียนรถยนต์ใหม่ มีจำนวน 6,194 คัน เพิ่มขึ้น 334 คัน จากปี พ.ศ. 2549 ส่วนยอดการจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ใหม่ มีจำนวน 22,724 คัน ลดลง 6,695 คัน หรือหดตัวร้อยละ 22.76 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2549 ส่วนด้านการค้าระหว่างประเทศ จังหวัดมีมูลค่าการส่งออก 11,733.17 ล้านบาท ขยายตัวถึงร้อยละ 19.10 เป็นผลจากการส่งออกน้ำมันอากาศยานและส่วนประกอบเครื่องบิน ซึ่งในปี พ.ศ. 2549 ไม่ได้มีการส่งออก ถึงแม้ว่าสินค้าที่เคยส่งออกปี

พ.ศ. 2549 กลับส่งออกได้ลดลงในปี พ.ศ. 2550 อาทิเช่น ยางแท่ง ยางแผ่น แต่ก็ลดลงเพียงเล็กน้อยทำให้มูลค่าการส่งออกโดยรวมยังคงขยายตัวจากปี พ.ศ. 2549 ส่วนมูลค่าการนำเข้า 3,423.54 ล้านบาท ขยายตัวถึงร้อยละ 135.69 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2549 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2550 มีการนำเข้าเครื่องบิน น้ำมันดีเซล ส่วนประกอบเครื่องบิน ซึ่งมีมูลค่าสูงและในปี พ.ศ. 2549 ไม่ได้มีการนำเข้า นอกจากนี้ก็ยังมี การนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 เช่น เรือใบ และปลาพ่นน้ำแข็งเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้ารวมขยายตัวเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2549

1.1.4 สาขาการประมง

การประมงเป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ต เป็นอันดับสี่ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 11.89 10.01 10.93 10.11 7.01 6.32 5.90 5.95 5.47 และ 5.24 ของการผลิตรวมของจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ และขยายตัวร้อยละ -14.87 10.67 -0.50 -17.78 0.10 18.50 -7.74 4.61 และ 4.00 ตามลำดับ สังเกตได้ว่าสาขานี้เริ่มมีบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ตลดน้อยลงเรื่อยๆ

ในปี พ.ศ. 2550 จังหวัดภูเก็ตมีปริมาณสัตว์น้ำรวม ณ ท่าเทียบองค์การสะพานปลากุเก็ต ขยายตัวจากปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 44.59 ส่วนมูลค่าสัตว์น้ำรวมก็ขยายตัวในทิศทางเดียวกัน ในปีนี้มูลค่าสัตว์น้ำรวม ขยายตัวร้อยละ 26.21 สัตว์น้ำที่สร้างมูลค่าสูงสุด ได้แก่ ปลาเคย ปลาพ่นน้ำ ปลาหูแตกและปลาลัง ตามลำดับ ตลาดส่งจำหน่ายที่สำคัญ คือ จำหน่ายในจังหวัดภูเก็ตประมาณร้อยละ 51.16 ไปยังจังหวัดอื่นๆในประเทศ เช่น กรุงเทพฯ สมุทรสาคร ฯลฯ ร้อยละ 43.47 และจำหน่ายไปต่างประเทศร้อยละ 5.37 ซึ่งเป็นสัตว์น้ำประเภทปลาพ่นน้ำทั้งสิ้น โดยในปีนี้นี้สามารถส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นได้มากที่สุด รองลงมาเป็นไต้หวันและเวียดนาม

1.1.5 สาขาการก่อสร้าง

การผลิตโดยรวมในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 1.76 3.04 3.48 2.62 3.58 4.68 4.47 5.81 5.12 และ 4.83 ของการผลิตรวมของจังหวัดภูเก็ตตามลำดับ และขยายตัวร้อยละ 59.53 32.97 -24.78 54.29 27.24 10.14 13.10 -5.66 และ -0.05 ตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อพิจารณาจากยอดการขอพื้นที่อนุญาตก่อสร้างที่ขยายตัวร้อยละ 35 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2549 โดยสัดส่วนของการก่อสร้างร้อยละ 77 เป็นการก่อสร้างเพื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวร้อยละ 24 และการก่อสร้างเพื่อการพาณิชย์ มีสัดส่วนร้อยละ 7 ขยายตัวร้อยละ 37 จากปี พ.ศ. 2549 ส่วนการก่อสร้างภาครัฐ จังหวัดภูเก็ตมีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ประเภทที่ดินสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ งบเพื่อชลประทาน

335.98 ล้านบาท งบประมาณบับค้ำน้ำเสีย 257.18 ล้านบาท งบประมาณปรับปรุงถนนและสิ่งเกี่ยวเนื่อง 237.08 ล้านบาท และงบเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 684.28 ล้านบาท

1.2 การวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory)

โดยวิธีการหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location Quotient : LQ) ดังตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีสาขาการผลิตที่เป็นสาขาการผลิตหลักและสาขาการผลิตรอง เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตของประเทศ โดยเรียงลำดับตามสาขาการผลิต ดังนี้

1.2.1 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร

จังหวัดภูเก็ตมีสาขาการผลิตหลักที่สำคัญและสามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดมากที่สุด ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 คือ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร โดยจังหวัดมีค่า LQ เท่ากับ 6.69 6.93 7.07 7.17 8.21 8.78 9.11 8.43 7.80 และ 7.82 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าจังหวัดมีศักยภาพการผลิตในด้านการท่องเที่ยวสูงกว่าสาขาการผลิตอื่นๆ และยังมีศักยภาพการผลิตสูงกว่าระดับประเทศอย่างมาก สังเกตได้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2547 ค่า LQ ของจังหวัดภูเก็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2550 จังหวัดกลับมีค่า LQ ลดต่ำลง แสดงให้เห็นว่าจังหวัดมีศักยภาพการผลิตในด้านการท่องเที่ยวลดต่ำลง ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตเป็น 1 ใน 6 จังหวัดที่ประสบกับความเสียหายจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิโดยตรง อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตกำลังฟื้นตัวกลับเข้าสู่ภาวะปกติจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากความร่วมมือกันอย่างจริงจังระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการประชาสัมพันธ์เพื่อทำตลาดการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องตลอดปี ประกอบกับจังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในด้านความสวยงามของทะเลในระดับโลกมาอย่างยาวนาน จึงคาดว่า ค่า LQ ของจังหวัดในสาขาโรงแรมและภัตตาคารจะกลับมาเพิ่มสูงขึ้นในไม่ช้า

1.2.2 สาขาการประมง

ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขาการประมง เท่ากับ 5.09 4.48 4.57 4.68 3.55 3.42 3.58 3.86 3.77 และ 3.72 ตามลำดับ ถือว่าสาขาการประมงเป็นสาขาการผลิตหลักที่สำคัญอีกสาขาหนึ่งของจังหวัด แต่ตลอดช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าถึงแม้จังหวัดจะมีศักยภาพการผลิตในด้านการประมงสูงกว่าระดับประเทศ แต่จังหวัดกลับมีศักยภาพในการผลิตด้านนี้ลดลง พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตสาขาการประมงเมื่อเทียบกับการผลิตรวมของจังหวัดมีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการผลิตในสาขา

การประมงของจังหวัดมากกว่า 50% เป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในจังหวัด และ 40% เป็นการส่งจำหน่ายภายในประเทศ ส่วนที่เหลือประมาณ 5% ส่งจำหน่ายไปต่างประเทศเท่านั้นปริมาณการส่งออกที่มีน้อย จึงทำให้มูลค่าการผลิตสาขานี้เพิ่มสูงขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการผลิตรวมของจังหวัด

1.2.3 สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม

สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมเป็นสาขาการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวโดยตรง โดยในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขานี้ เท่ากับ 1.71 1.55 1.51 1.65 1.56 1.62 1.59 1.40 1.91 และ 2.03 ตามลำดับ ถือได้ว่าเป็นอีกสาขาการผลิตหนึ่งที่เป็นสาขาการผลิตหลักของจังหวัด ซึ่งมีศักยภาพการผลิตสูงกว่าระดับประเทศ สังเกตได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2547 จังหวัดมีค่า LQ ของสาขานี้ค่อนข้างคงที่ แต่ในปี พ.ศ. 2548 ค่า LQ กลับลดลงเหลือเพียง 1.40 ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดต่ำลงอย่างมาก โดยนักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทางเกือบทั้งหมด จากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ประกอบกับปัจจัยลบหลายด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามค่า LQ ของสาขานี้ในปี พ.ศ. 2549 – 2550 กลับเพิ่มสูงขึ้น เท่ากับ 1.91 และ 2.03 ตามลำดับ เนื่องจากการเปิดเที่ยวบินและการเพิ่มจำนวนเที่ยวบินเพื่อรองรับกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น

1.2.4 สาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ

จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 เท่ากับ 1.48 1.86 2.15 1.80 1.37 1.45 1.35 1.55 1.48 และ 1.59 ตามลำดับ ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา สาขานี้ถือเป็นสาขาการผลิตหลักสาขาหนึ่งของจังหวัด โดยมีค่า LQ ค่อนข้างคงที่

1.2.5 สาขาการก่อสร้าง

ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขาการก่อสร้าง เท่ากับ 0.46 0.85 1.14 0.87 1.18 1.58 1.49 1.90 1.71 และ 1.65 ตามลำดับ สังเกตได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2542 ค่า LQ ยังมีค่าน้อยกว่า 1 ซึ่งถือเป็นสาขาการผลิตรอง แต่ในปี พ.ศ. 2543 ค่า LQ ของสาขานี้มีค่ามากขึ้น โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา สาขานี้ก็กลายมาเป็นสาขาการผลิตหลักอีกสาขาหนึ่งของจังหวัด โดยมีศักยภาพการผลิตสูงกว่าระดับประเทศเรื่อยมา สังเกตได้ว่าในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากที่จังหวัดภูเก็ตประสบกับจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์

สินามิในปลายปี พ.ศ. 2547 จังหวัดมีค่า LQ ของสาขานี้สูงถึง 1.90 ทั้งนี้เนื่องจากการเร่งปรับปรุงก่อสร้างซ่อมแซมโรงแรม อาคารและที่พักที่พังเสียหายจากเหตุการณ์ครั้งนี้นั่นเอง

1.2.6 สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ

สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2550 จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขานี้ เท่ากับ 0.70 0.74 0.74 0.83 0.82 0.92 0.89 1.08 1.12 และ 1.22 ตามลำดับ สังเกตได้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2547 ค่า LQ มีค่าน้อยกว่า 1 ซึ่งพิจารณาได้ว่าสาขานี้เป็นสาขาการผลิตรอง แต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา สาขานี้กลายมาเป็นสาขาการผลิตหลักของจังหวัดภูเก็ต เพราะมีค่า LQ มากกว่า 1 ซึ่งเป็นผลมาจากตลาดในภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวขยายตัวเพิ่มขึ้น

1.2.7 สาขาตัวกลางทางการเงิน

การบริการทางการเงินของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 จังหวัดภูเก็ตมีค่า LQ ของสาขานี้ เท่ากับ 0.94 0.76 0.71 0.79 0.73 0.77 0.74 0.89 0.93 และ 0.97 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าสาขานี้จะมีค่า LQ น้อยกว่า 1 ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นสาขาการผลิตรอง แต่สังเกตได้ว่า ค่า LQ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าสาขานี้จะกลายมาเป็นสาขาการผลิตหลักได้ในไม่ช้า เนื่องจากมีการขยายสาขาของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น โดยปริมาณยอดการปล่อยสินเชื่อ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 80,018 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 20.77 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2549 และมีปริมาณเงินฝาก 69,633 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.06 จากปี พ.ศ. 2549

ตารางที่ 4.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดภูเก็ต ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 หน่วย : ร้อยละ

สาขาการผลิต	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. เกษตรกรรม การค้าสัตว์และการป่าไม้	2.42	2.11	1.98	2.11	2.63	3.25	2.99	3.86	4.20	4.09
2. การประมง	11.89	10.01	10.93	10.11	7.01	6.32	5.90	5.95	5.47	5.24
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.13	0.15	0.08	0.04	0.04	0.04	0.02	-0.00	0.00	0.00
4. การผลิตอุตสาหกรรม	4.44	4.13	4.52	3.96	3.51	3.41	3.71	4.51	4.19	4.12
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	2.82	2.54	2.49	2.51	2.30	2.39	2.47	2.57	2.55	2.54
6. การก่อสร้าง	1.76	3.04	3.48	2.62	3.58	4.68	4.47	5.81	5.12	4.83
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ	12.93	10.50	10.19	10.22	8.45	9.13	8.37	10.10	10.58	10.11
8. โรงแรมและภัตตาคาร	33.39	38.23	39.55	40.42	46.63	44.46	46.91	41.23	38.51	38.48
9. การขนส่ง สถานีเก็บสินค้าและการคมนาคม	13.31	12.56	12.14	13.76	12.82	12.50	12.03	10.27	13.81	14.78
10. ดังกลางทางการเงิน	4.78	2.57	2.09	2.33	2.29	2.62	2.65	3.30	3.37	3.51
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	2.31	2.50	2.45	2.64	2.59	2.77	2.59	3.01	3.00	3.10
12. การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	3.70	4.16	2.57	2.11	1.98	2.14	2.10	2.44	2.29	2.31
13. การศึกษา	2.53	2.89	2.50	2.53	2.22	2.15	1.81	2.33	2.66	2.70
14. การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1.55	1.74	1.68	1.83	1.72	1.65	1.49	1.83	1.73	1.82
15. การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1.93	2.73	3.23	2.70	2.14	2.38	2.40	2.70	2.43	2.31
16. ถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.12	0.12	0.11	0.11	0.10	0.10	0.09	0.10	0.09	0.08
ผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด (GPP)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางผนวกที่ ก.1

ตารางที่ 4.2 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550

หน่วย : ร้อยละ

สาขาการผลิต	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. เคนตรกรรม การค้าสัตว์และการป่าไม้	0.11	0.01	6.53	9.58	0.39	-3.74	-1.61	1.44	-11.17
2. การประมง	-14.87	10.67	-0.50	-17.78	0.10	18.50	-7.74	4.61	4.00
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	50.13	20.63	-2.17	-47.70	-45.89	-51.83	-94.57	-100.00	#DIV/0!
4. การผลิตอุตสาหกรรม	-4.19	10.57	-12.97	-6.59	-3.40	26.28	12.27	6.27	3.56
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	3.32	13.88	6.68	6.70	3.41	15.80	-3.68	8.66	10.55
6. การก่อสร้าง	59.53	32.97	-24.78	54.29	27.24	10.14	13.10	-5.66	-0.05
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯ	-19.04	5.35	1.03	-4.30	8.52	4.90	7.19	14.93	2.50
8. โรงแรมและภัตตาคาร	12.78	15.61	5.44	16.41	-8.76	25.11	-22.37	3.44	5.82
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	-3.91	9.38	12.36	5.92	-4.07	13.69	-16.21	28.69	10.61
10. ตัวกลางทางการเงิน	-47.71	-10.75	12.41	12.11	13.16	17.74	8.90	10.72	10.61
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	7.21	8.23	10.73	12.13	9.51	12.07	6.48	11.85	11.41
12. การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	8.23	-32.79	-17.07	4.14	4.34	7.38	0.30	-0.82	2.93
13. การศึกษา	9.55	-6.63	2.63	-2.61	-6.43	-6.69	10.15	15.67	8.75
14. การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	6.68	5.09	11.32	5.39	-6.32	2.68	8.61	3.19	8.27
15. การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	35.45	28.65	-14.36	-8.76	9.76	17.69	0.71	0.68	3.46
16. ถูกจัดไว้ในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-4.76	5.00
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	-0.21	10.06	2.87	7.58	-2.10	17.03	-10.34	8.60	5.79

ที่มา : คำนวณจากตารางผนวกที่ ก.2

ตารางที่ 4.3 อัตราส่วนที่ตั้ง (Location Quotient : LQ) ของจังหวัดภูเก็ต จำแนกตามสาขาการผลิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 หน่วย : เท่า

สาขาการผลิต	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	0.29	0.29	0.30	0.30	0.35	0.38	0.35	0.44	0.45	0.41
2. การประมง	5.09	4.48	4.57	4.68	3.55	3.42	3.58	3.86	3.77	3.72
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.07	0.08	0.03	0.02	0.02	0.02	0.01	-0.00	0.00	0.00
4. การผลิตอุตสาหกรรม	0.14	0.13	0.13	0.12	0.10	0.10	0.11	0.13	0.12	0.12
5. การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	0.92	0.90	0.84	0.77	0.71	0.74	0.76	0.83	0.84	0.88
6. การก่อสร้าง	0.46	0.85	1.14	0.87	1.18	1.58	1.49	1.90	1.71	1.65
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ	0.76	0.61	0.59	0.61	0.53	0.61	0.56	0.69	0.75	0.73
8. โรงแรมและภัตตาคาร	6.69	6.93	7.07	7.17	8.21	8.78	9.11	8.43	7.80	7.82
9. การขนส่ง สถานีเก็บสินค้าและการคมนาคม	1.71	1.55	1.51	1.65	1.56	1.62	1.59	1.40	1.91	2.03
10. ดังกลางทางการเงิน	0.94	0.76	0.71	0.79	0.73	0.77	0.74	0.89	0.93	0.97
11. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	0.70	0.74	0.74	0.83	0.82	0.92	0.89	1.08	1.12	1.22
12. การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	0.88	0.94	0.60	0.49	0.44	0.48	0.46	0.53	0.51	0.51
13. การศึกษา	0.65	0.72	0.62	0.64	0.57	0.58	0.47	0.59	0.66	0.62
14. การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	0.86	0.89	0.86	0.90	0.87	0.91	0.83	0.96	0.90	0.90
15. การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1.48	1.86	2.15	1.80	1.37	1.45	1.35	1.55	1.48	1.59
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.81	0.82	0.78	0.78	0.70	0.76	0.69	0.81	0.77	0.76
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.1 เทียบกับค่าสัดส่วนตารางผนวกที่ ก.3

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤกษ์ที่เกิดจากการใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัววิฤกษ์ของรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลผลิต โดยใช้วิธีวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต - ผลผลิตจากตารางปัจจัยการผลิต - ผลผลิตของประเทศไทย ขนาด 26 สาขาการผลิต ณ ราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ. 2543 ดังตารางผนวกที่ ง.1 โดยทำการวิเคราะห์ทั้งผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังและผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า

จากการคำนวณหาเมตริกซ์ของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยพิจารณาจากข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2550 ดังตารางที่ 4.4 ซึ่งมีค่าใช้จ่ายรวม 7 หมวด ดังนี้

- 1) ค่าที่พัก
- 2) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- 3) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก
- 4) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง
- 5) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด
- 6) ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด
- 7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ตารางที่ 4.4 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามหมวด	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พัก	4,006.41	29.53	22,403.06	27.77
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	2,365.74	17.44	13,940.87	17.28
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	1,912.93	14.10	13,577.33	16.83
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1,673.43	12.33	10,463.37	12.97
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	1,125.55	8.30	6,576.33	8.15
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	1,911.72	14.09	9,812.52	12.16
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	571.87	4.21	3,898.39	4.83
รวม	13,567.65	100.00	80,671.87	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

โดยนำข้อมูลค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวด จากตารางที่ 4.4 นำมาปรับให้มีราคา ณ ปี พ.ศ. 2543 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต ดังตารางผนวกที่ ค.1 ซึ่งจะได้ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในปี พ.ศ. 2550 ที่ปรับฐานให้มีราคา ณ ปี พ.ศ. 2543 ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 (ปรับฐานปี 2543)

ค่าใช้จ่ายจำแนกตามหมวด	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พัก	3,383.79	29.53	18,921.50	27.77
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,998.09	17.44	11,774.38	17.28
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	1,615.65	14.10	11,467.34	16.83
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1,413.37	12.33	8,837.31	12.97
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	950.63	8.30	5,554.33	8.15
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	1,614.63	14.09	8,287.60	12.16
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	483.00	4.21	3,292.56	4.83
รวม	11,459.16	100.00	68,135.03	100.00

ที่มา : จำนวนจากตารางที่ 4.4 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคในตารางผนวกที่ ค.1 เป็นตัวปรับ

จากตารางที่ 4.4 และ 4.5 พบว่าในปี พ.ศ. 2550 นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พัก สูงถึงร้อยละ 29.53 และ 27.77 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาคือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 17.44 และ 17.28 ค่าใช้จ่ายที่สูงลำดับสาม คือ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ร้อยละ 14.10 และ 16.83 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในภาพรวม สังเกตได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พักและค่าพาหนะเดินทางในจังหวัดสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายทั้ง 3 หมวดใกล้เคียงกัน

อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกดังกล่าวข้างต้นกว้างเกินกว่าที่จะทำการศึกษาเพื่อสามารถที่จะใช้วิเคราะห์ร่วมกับตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตแล้วได้ผลออกมาในระดับที่ละเอียดเพียงพอ การศึกษานี้จึงทำการแยกค่าใช้จ่ายในหมวดดังกล่าวเพิ่มเติมโดยใช้ข้อมูลสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อแยกหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกออกเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทสินค้า ดังตารางที่ 4.6 ซึ่งมีค่าใช้จ่ายรวม 7 ประเภท ดังนี้

1) ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	5) ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น
2) ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย	6) ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า
3) ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	7) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ
4) ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ	

ตารางที่ 4.6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งของนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 ในหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก

ประเภทสินค้า	บาท/คน/ครั้ง	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	3,893.86	39.53
2. ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย	800.40	8.13
3. ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	610.82	6.20
4. ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ	1,770.28	17.97
5. ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น	927.41	9.42
6. ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า	798.81	8.11
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,048.06	10.64
รวม	9,849.64	100.00

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นำข้อมูลสัดส่วนการใช้จ่ายในซื้อสินค้าและของที่ระลึก ซึ่งเป็นข้อมูลจากการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2550 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มาหาค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทสินค้าคิดเป็นจำนวนเงิน

ขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต คือ การกำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวลงในสาขาการผลิตต่างๆตามตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิต โดยนำข้อมูลค่าใช้จ่ายในหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2550 จัดสรรเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายตามสาขาการผลิตต่างๆดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ในหมวดค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึกตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทสินค้า	รหัส	สาขาการผลิต	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม	008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	638.72	4,533.39
2. ค่าผ้าไหมและผ้าฝ้าย	008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	131.29	931.86
3. ค่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง	017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	100.19	711.14
4. ค่าอัญมณีและเครื่องประดับ	017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	290.38	2,061.03
5. ค่าสินค้าหัตถกรรมและของเล่น	013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	50.71	359.91
	015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	50.71	359.91
	017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	50.71	359.91
		รวม	152.12	1,079.73
6. ค่าเครื่องใช้ไฟฟ้า	016	การผลิตเครื่องจักรกล	131.03	930.01
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	026	กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้	171.91	1,220.19
รวม			1,615.65	11,467.34

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.5 และ 4.6

ในส่วนข้อมูลค่าใช้จ่ายในหมวดค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ถูกจัดสรรเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายตามสาขาการผลิตต่างๆตามตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิต ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การจำแนกค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตามสาขาการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทค่าใช้จ่าย	รหัส	สาขาการผลิต	สัดส่วน(%) ต่อประเภท ค่าใช้จ่าย	ชาวไทย	ชาว ต่างประเทศ
1. ค่าที่พัก	021	ภัตตาคารและโรงแรม	100	3,383.79	18,921.50
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	006	อุตสาหกรรมอาหาร	40	799.24	4,709.75
	007	เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	10	199.81	1,177.44
	021	ภัตตาคารและโรงแรม	50	999.05	5,887.19
		รวม	100	1,998.09	11,774.38
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	47.66	770.01	5,465.24
	013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	3.14	50.71	359.91
	015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	3.14	50.71	359.91
	016	การผลิตเครื่องจักรกล	8.11	131.03	930.01
	017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	27.31	441.28	3,132.08
	026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	10.64	171.91	1,220.19
		รวม	100	1,615.65	11,467.34
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	025	การบริการ	100	1,413.37	8,837.31
5. ค่าบริการท่องเที่ยว	025	การบริการ	100	950.63	5,554.33
6. ค่าพาหนะเดินทาง	022	การคมนาคมและสื่อสาร	100	1,614.63	8,287.60
7. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	025	การบริการ	100	483.00	3,292.56
รวม				11,459.16	68,135.03

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.5 และ 4.7

จากตารางที่ 4.8 นำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ในแต่ละประเภทค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตามสาขาการผลิตต่างๆ นำมาสรุปรวม เพื่อจำแนกตามสาขาการผลิตเป็นเมตริกซ์อุปสงค์ขั้นสุดท้าย ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการจำแนกรายได้การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตามสาขาการผลิต

รหัส	สาขาการผลิต	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
		รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
001	การทำกิจกรรม	0.00	0.00	0.00	0.00
002	การปศุสัตว์	0.00	0.00	0.00	0.00
003	การป่าไม้	0.00	0.00	0.00	0.00
004	การประมง	0.00	0.00	0.00	0.00
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	0.00	0.00	0.00	0.00
006	อุตสาหกรรมอาหาร	799.24	6.97	4,709.75	6.91
007	เครื่องคัมและผลิตภัณฑ์ใยสาสูบ	199.81	1.74	1,177.44	1.73
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	770.01	6.72	5,465.24	8.02
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษฯ	0.00	0.00	0.00	0.00
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.00	0.00
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	0.00	0.00	0.00	0.00
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.00	0.00	0.00	0.00
013	การผลิตผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	50.71	0.44	359.91	0.53
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	0.00	0.00	0.00	0.00
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	50.71	0.44	359.91	0.53
016	การผลิตเครื่องจักรกล	131.03	1.14	930.01	1.36
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	441.28	3.85	3,132.08	4.60
018	การไฟฟ้าและประปา	0.00	0.00	0.00	0.00
019	การก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00	0.00
020	การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00
021	ภัตตาคารและโรงแรม	4,382.84	38.25	24,808.70	36.41
022	การคมนาคมและสื่อสาร	1,614.63	14.09	8,287.60	12.16
023	สถาบันการเงินและการประกัน	0.00	0.00	0.00	0.00
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	0.00	0.00	0.00	0.00
025	การบริการ	2,847.00	24.84	17,684.20	25.95
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	171.91	1.50	1,220.19	1.79
รวม		11,459.16	100.00	68,135.03	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.8

จากตารางที่ 4.9 แสดงถึงรายได้การท่องเที่ยวที่แบ่งออกตามสาขาการผลิตของตาราง
 ปีจจัยการผลิต – ผลผลิต พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 11,459.16
 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของสาขาภัตตาคารและโรงแรม เป็นจำนวน 4,382.84 ล้านบาท
 คิดเป็น 38.25% ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สาขาการบริการ (24.84%)
 การคมนาคมและสื่อสาร (14.09%) อุตสาหกรรมอาหาร (6.97%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ (6.72%)
 ตามลำดับ รายได้ที่เหลือแบ่งเป็นส่วนเล็กน้อย ส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
 ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 68,135.03 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของสาขาภัตตาคารและโรงแรม
 เป็นจำนวน 24,808.70 ล้านบาท คิดเป็น 36.41% ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมา
 ได้แก่ สาขาการบริการ (25.95%) การคมนาคมและสื่อสาร (12.16%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ (8.02%)
 อุตสาหกรรมอาหาร (6.91%) ตามลำดับ รายได้ที่เหลือแบ่งเป็นส่วนเล็กน้อย

ตารางที่ 4.10 ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทางอ้อม (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทั้งหมด (ล้านบาท)	%
001	การทำกิจกรรม	488.22	7.94	520.81	2.74	1,009.03	4.01
002	การปศุสัตว์	91.23	1.48	139.10	0.73	230.33	0.92
003	การป่าไม้	18.58	0.30	12.11	0.06	30.70	0.12
004	การประมง	214.66	3.49	138.57	0.73	353.23	1.40
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	9.94	0.16	809.72	4.26	819.67	3.26
006	อุตสาหกรรมอาหาร	936.13	15.23	1,224.68	6.44	2,160.81	8.59
007	เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	394.57	6.42	255.39	1.34	649.96	2.58
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	382.04	6.22	1,114.18	5.86	1,496.22	5.95
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษฯ	135.00	2.20	202.68	1.07	337.67	1.34
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	291.73	4.75	731.10	3.85	1,022.83	4.07
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	422.32	6.87	517.01	2.72	939.34	3.74
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	103.89	1.69	162.06	0.85	265.95	1.06
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	24.08	0.39	82.14	0.43	106.22	0.42
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	64.77	1.05	331.10	1.74	395.87	1.57
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	69.03	1.12	184.80	0.97	253.83	1.01
016	การผลิตเครื่องจักรกล	432.65	7.04	1,169.49	6.15	1,602.14	6.37
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	170.13	2.77	561.57	2.95	731.70	2.91
018	การไฟฟ้าและประปา	391.87	6.38	392.85	2.07	784.72	3.12
019	การก่อสร้าง	6.57	0.11	6.48	0.03	13.05	0.05
020	การค้า	659.28	10.73	611.43	3.22	1,270.70	5.05
021	ภัตตาคารและโรงแรม	42.39	0.69	4,442.54	23.38	4,484.93	17.83
022	การคมนาคมและสื่อสาร	381.04	6.20	1,904.65	10.02	2,285.69	9.09
023	สถาบันการเงินและการประกัน	111.05	1.81	192.67	1.01	303.72	1.21
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	24.48	0.40	27.10	0.14	51.58	0.21
025	การบริการ	237.31	3.86	3,037.90	15.99	3,275.21	13.02
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	42.24	0.69	232.06	1.22	274.30	1.09
	รวม	6,145.20	100.00	19,004.20	100.00	25,149.40	100.00

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.10 เป็นตารางซึ่งได้จากการคำนวณผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังของ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต สามารถอธิบายผลการคำนวณได้ดังนี้

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทั้งหมด (Total Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้ เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,484.93 ล้านบาท (17.83%) การบริการ 3,275.21 ล้านบาท (13.02%) การคมนาคมและสื่อสาร 2,285.69 ล้านบาท (9.09%) อุตสาหกรรมอาหาร 2,160.81 ล้านบาท (8.59%) การผลิตเครื่องจักรกล 1,602.14 ล้านบาท (6.37%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรง (Direct Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้ เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่เป็นปัจจัยการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยว ที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม อาหาร 936.13 ล้านบาท (15.23%) การค้า 659.28 ล้านบาท (10.73%) การทำกิจกรรม 488.22 ล้านบาท (7.94%) การผลิตเครื่องจักรกล 432.65 ล้านบาท (7.04%) น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซ ธรรมชาติ 422.32 ล้านบาท (6.87%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางอ้อม (Indirect Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้ เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของแต่ละสาขาการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้ จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,442.54 ล้านบาท (23.38%) การบริการ 3,037.90 ล้านบาท (15.99%) การคมนาคมและสื่อสาร 1,904.65 ล้านบาท (10.02%) อุตสาหกรรมอาหาร 1,224.68 ล้านบาท (6.44%) การผลิตเครื่องจักรกล 1,169.49 ล้านบาท (6.15%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต

ประเด็นที่วิเคราะห์	ผลกระทบ ทางตรง	ผลกระทบ ทางอ้อม	ผลกระทบ ทั้งหมด
ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท) ¹	6,145.20	19,004.20	25,149.40
% ต่อผลกระทบทั้งหมด	24.43	75.57	100.00
% ต่อผลผลิตทั้งหมดในปี 2550 ²	21.29	65.83	87.12
ผลผลิตต่อนักท่องเที่ยว 1 คน (บาท) ³	3,568.14	11,034.56	14,602.70

ที่มา : ¹ ตารางที่ 4.10

² คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.10 กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ก.2

³ คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.10 กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ข.1

จากตารางที่ 4.11 พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 25,149.40 ล้านบาท (87.12% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 6,145.20 ล้านบาท คิดเป็น 24.43% ของผลกระทบทั้งหมด (21.29% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย จำนวน 19,004.20 ล้านบาท คิดเป็น 75.57% ของผลกระทบทั้งหมด (65.83% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 14,602.70 บาท โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 3,568.14 บาท และเป็นผลผลิตที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย จำนวน 11,034.56 บาท

ตารางที่ 4.12 ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทางอ้อม (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทั้งหมด (ล้านบาท)	%
001	การทำกิจกรรม	37.20	0.92	80.74	0.51	117.94	0.59
002	การปศุสัตว์	288.00	7.10	199.95	1.25	487.96	2.44
003	การป่าไม้	68.20	1.68	45.42	0.28	113.61	0.57
004	การประมง	120.88	2.98	149.94	0.94	270.82	1.35
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	317.69	7.83	103.98	0.65	421.67	2.11
006	อุตสาหกรรมอาหาร	185.09	4.56	1,013.61	6.35	1,198.70	5.99
007	เครื่องจักรและผลิตภัณฑ์โลหะ	141.65	3.49	324.36	2.03	466.00	2.33
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	359.74	8.87	1,133.19	7.10	1,492.93	7.46
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษฯ	57.44	1.42	168.09	1.05	225.53	1.13
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	95.27	2.35	221.06	1.39	316.33	1.58
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	19.23	0.47	303.85	1.90	323.08	1.61
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	71.66	1.77	197.24	1.24	268.90	1.34
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	105.56	2.60	238.11	1.49	343.67	1.72
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	35.13	0.87	148.12	0.93	183.24	0.92
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	54.73	1.35	194.62	1.22	249.35	1.25
016	การผลิตเครื่องจักรกล	123.76	3.05	425.75	2.67	549.51	2.75
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	215.05	5.30	670.06	4.20	885.11	4.42
018	การไฟฟ้าและประปา	31.82	0.78	126.50	0.79	158.32	0.79
019	การก่อสร้าง	244.18	6.02	229.30	1.44	473.48	2.37
020	การค้า	191.15	4.71	66.91	0.42	258.06	1.29
021	ภัตตาคารและโรงแรม	228.13	5.62	4,559.57	28.58	4,787.71	23.93
022	การคมนาคมและสื่อสาร	294.37	7.25	1,838.00	11.52	2,132.37	10.66
023	สถาบันการเงินและการประกัน	198.31	4.89	79.63	0.50	277.93	1.39
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	49.50	1.22	28.14	0.18	77.65	0.39
025	การบริการ	225.66	5.56	2,938.94	18.42	3,164.60	15.82
026	กิจกรรมที่มีอาชญากรรมประเภทได้	298.52	7.36	466.96	2.93	765.48	3.83
	รวม	4,057.94	100.00	15,952.02	100.00	20,009.96	100.00

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.12 เป็นตารางซึ่งได้จากการคำนวณผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต สามารถอธิบายผลการคำนวณได้ดังนี้

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด (Total Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,787.71 ล้านบาท (23.93%) การบริการ 3,164.60 ล้านบาท (15.82%) การคมนาคมและสื่อสาร 2,132.37 ล้านบาท (10.66%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 1,492.93 ล้านบาท (7.46%) อุตสาหกรรมอาหาร 1,198.70 ล้านบาท (5.99%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ 359.74 ล้านบาท (8.87%) การทำเหมืองแร่และถ่านหิน 317.69 ล้านบาท (7.83%) กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้ 298.52 ล้านบาท (7.36%) การคมนาคมและสื่อสาร 294.37 ล้านบาท (7.25%) การปศุสัตว์ 288.00 ล้านบาท (7.10%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage) ของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,559.57 ล้านบาท (28.58%) การบริการ 2,938.94 ล้านบาท (18.42%) การคมนาคมและสื่อสาร 1,838.00 ล้านบาท (11.52%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 1,133.19 ล้านบาท (7.10%) อุตสาหกรรมอาหาร 1,013.61 ล้านบาท (6.35%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต

ประเด็นที่วิเคราะห์	ผลกระทบ ทางตรง	ผลกระทบ ทางอ้อม	ผลกระทบ ทั้งหมด
ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท) ¹	4,057.94	15,952.02	20,009.96
% ต่อผลกระทบทั้งหมด	20.28	79.72	100.00
% ต่อผลผลิตทั้งหมดในปี 2550 ²	14.06	55.26	69.31
ผลผลิตต่อนักท่องเที่ยว 1 คน (บาท) ³	2,356.19	9,262.35	11,618.54

ที่มา : ¹ ตารางที่ 4.12

² คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.12 กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ก.2

³ คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.12 กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ข.1

จากตารางที่ 4.13 พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 20,009.96 ล้านบาท (69.31% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 4,057.94 ล้านบาท คิดเป็น 20.28% ของผลกระทบทั้งหมด (14.06% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต จำนวน 15,952.02 ล้านบาท คิดเป็น 79.72% ของผลกระทบทั้งหมด (55.26% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 11,618.54 บาท โดยเป็นผลผลิตที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 2,356.19 บาท และตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น จำนวน 9,262.35 บาท

ตารางที่ 4.14 ตัวชี้วัดรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปยังหลัง

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวชี้วัด ทางตรง	ตัวชี้วัด ทางอ้อม	ตัวชี้วัด ทั้งหมด
001	การทำกิจกรรม	0.00	0.00	0.00
002	การปศุสัตว์	0.00	0.00	0.00
003	การป่าไม้	0.00	0.00	0.00
004	การประมง	0.00	0.00	0.00
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	0.00	0.00	0.00
006	อุตสาหกรรมอาหาร	1.17	1.53	2.70
007	เครื่องคัมและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	1.97	1.28	3.25
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0.50	1.45	1.94
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษและการพิมพ์	0.00	0.00	0.00
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.00
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	0.00	0.00	0.00
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.00	0.00	0.00
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	0.47	1.62	2.09
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	0.00	0.00	0.00
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	1.36	3.64	5.01
016	การผลิตเครื่องจักรกล	3.30	8.93	12.23
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.39	1.27	1.66
018	การไฟฟ้าและประปา	0.00	0.00	0.00
019	การก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00
020	การค้า	0.00	0.00	0.00
021	ภัตตาคารและโรงแรม	0.01	1.01	1.02
022	การคมนาคมและสื่อสาร	0.24	1.18	1.42
023	สถาบันการเงินและการประกัน	0.00	0.00	0.00
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	0.00	0.00	0.00
025	การบริการ	0.08	1.07	1.15
026	กิจกรรมที่มีอาชญาประเภทได้	0.25	1.35	1.60
	รวม	0.54	1.66	2.19

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.14 แสดงค่าของตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหลัง ซึ่งคำนวณจากการนำผลกระทบในตารางที่ 4.10 มารวบรวมรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในตารางที่ 4.9

ค่าตัวทวีคูณทั้งหมด (Total Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 12.23 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 5.01 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 3.25 ล้านบาท อุตสาหกรรมอาหาร 2.70 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ 2.09 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางตรง (Direct Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่เป็นปัจจัยการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 3.30 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 1.97 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 1.36 ล้านบาท อุตสาหกรรมอาหาร 1.17 ล้านบาท การอุตสาหกรรมสิ่งทอ 0.50 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (Indirect Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 8.93 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 3.64 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ 1.62 ล้านบาท อุตสาหกรรมอาหาร 1.53 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้ 1.35 ล้านบาท ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.19 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต 0.54 ล้านบาท และเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย 1.66 ล้านบาท

ตารางที่ 4.15 ตัวชี้วัดรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวชี้วัด ทางตรง	ตัวชี้วัด ทางอ้อม	ตัวชี้วัด ทั้งหมด
001	การทำกิจกรรม	0.00	0.00	0.00
002	การปศุสัตว์	0.00	0.00	0.00
003	การป่าไม้	0.00	0.00	0.00
004	การประมง	0.00	0.00	0.00
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	0.00	0.00	0.00
006	อุตสาหกรรมอาหาร	2.08	4.70	6.78
007	เครื่องคัมและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	0.71	1.62	2.33
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0.47	1.47	1.94
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษและการพิมพ์	0.00	0.00	0.00
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.00
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	0.00	0.00	0.00
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.00	0.00	0.00
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	2.08	4.70	6.78
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	0.00	0.00	0.00
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	1.08	3.84	4.92
016	การผลิตเครื่องจักรกล	0.94	3.25	4.19
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.49	1.52	2.01
018	การไฟฟ้าและประปา	0.00	0.00	0.00
019	การก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00
020	การค้า	0.00	0.00	0.00
021	ภัตตาคารและโรงแรม	0.05	1.04	1.09
022	การคมนาคมและสื่อสาร	0.18	1.14	1.32
023	สถาบันการเงินและการประกัน	0.00	0.00	0.00
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	0.00	0.00	0.00
025	การบริการ	0.08	1.03	1.11
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	1.74	2.72	4.45
	รวม	0.35	1.39	1.75

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.15 แสดงค่าของตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า ซึ่งคำนวณจากการนำผลกระทบในตารางที่ 4.12 มารวบรวมรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในตารางที่ 4.9

ค่าตัวทวีคูณทั้งหมด (Total Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมอาหารและสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเท่ากับสาขาละ 6.78 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.92 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระนุประเภทได้ 4.45 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 4.19 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางตรง (Direct Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมอาหารและสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเท่ากับสาขาละ 2.08 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระนุประเภทได้ 1.74 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 1.08 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 0.94 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (Indirect Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมอาหารและสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์อโลหะ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเท่ากับสาขาละ 4.70 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 3.84 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 3.25 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระนุประเภทได้ 2.72 ล้านบาท ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.75 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง 0.35 ล้านบาท และเป็นผลผลิตในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น 1.39 ล้านบาท

ตารางที่ 4.16 ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทางอ้อม (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทั้งหมด (ล้านบาท)	%
001	การทำกิจกรรม	2,853.97	7.82	3,047.71	2.69	5,901.69	3.94
002	การปลูกสัตว์	539.52	1.48	805.51	0.71	1,345.03	0.90
003	การป่าไม้	117.67	0.32	76.79	0.07	194.45	0.13
004	การประมง	1,233.20	3.38	800.65	0.71	2,033.84	1.36
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	68.88	0.19	4,627.65	4.09	4,696.53	3.14
006	อุตสาหกรรมอาหาร	5,362.61	14.68	7,179.87	6.35	12,542.48	8.38
007	เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	2,241.27	6.14	1,496.92	1.32	3,738.19	2.50
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	2,619.39	7.17	7,751.92	6.85	10,371.30	6.93
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษฯ	832.97	2.28	1,229.61	1.09	2,062.57	1.38
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	1,875.16	5.13	4,506.56	3.98	6,381.72	4.27
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	2,251.24	6.16	3,010.60	2.66	5,261.84	3.52
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	643.91	1.76	969.96	0.86	1,613.87	1.08
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	154.42	0.42	547.44	0.48	701.86	0.47
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	457.21	1.25	2,023.81	1.79	2,481.02	1.66
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	423.74	1.16	1,145.39	1.01	1,569.13	1.05
016	การผลิตเครื่องจักรกล	2,510.66	6.88	6,984.08	6.18	9,494.74	6.35
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	1,159.81	3.18	3,905.06	3.45	5,064.87	3.39
018	การไฟฟ้าและประปา	2,314.30	6.34	2,383.40	2.11	4,697.70	3.14
019	การก่อสร้าง	38.64	0.11	38.63	0.03	77.27	0.05
020	การค้า	3,942.06	10.79	3,684.18	3.26	7,626.24	5.10
021	ภัตตาคารและโรงแรม	250.70	0.69	25,166.00	22.25	25,416.70	16.99
022	การคมนาคมและสื่อสาร	2,139.04	5.86	10,003.41	8.85	12,142.45	8.12
023	สถาบันการเงินและการประกัน	654.20	1.79	1,155.35	1.02	1,809.55	1.21
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	143.24	0.39	162.34	0.14	305.58	0.20
025	การบริการ	1,436.38	3.93	18,807.47	16.63	20,243.85	13.53
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	253.92	0.70	1,578.08	1.40	1,832.00	1.22
	รวม	36,518.11	100.00	113,088.38	100.00	149,606.49	100.00

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.16 เป็นตารางซึ่งได้จากการคำนวณผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังของ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต สามารถอธิบายผลการคำนวณได้ดังนี้

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทั้งหมด (Total Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 25,416.70 ล้านบาท (16.99%) การบริการ 20,243.85 ล้านบาท (13.53%) อุตสาหกรรมอาหาร 12,542.48 ล้านบาท (8.38%) การคมนาคมและ สื่อสาร 12,142.45 ล้านบาท (8.12%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 10,371.30 ล้านบาท (6.93%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางตรง (Direct Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่เป็นปัจจัยการผลิต เพื่อตอบสนองต่อรายได้จาก การท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขา อุตสาหกรรมอาหาร 5,362.61 ล้านบาท (14.68%) การค้า 3,942.06 ล้านบาท (10.79%) การทำกิจกรรม 2,853.97 ล้านบาท (7.82%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 2,619.39 ล้านบาท (7.17%) การผลิตเครื่องจักรกล 2,510.66 ล้านบาท (6.88%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังทางอ้อม (Indirect Backward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้ายของแต่ละสาขาการผลิต เพื่อตอบสนอง ต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 25,166.00 ล้านบาท (22.25%) การบริการ 18,807.47 ล้านบาท (16.63%) การคมนาคมและสื่อสาร 10,003.41 ล้านบาท (8.85%) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 7,751.92 ล้านบาท (6.85%) อุตสาหกรรมอาหาร 7,179.87 ล้านบาท (6.35%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

ประเด็นที่วิเคราะห์	ผลกระทบ ทางตรง	ผลกระทบ ทางอ้อม	ผลกระทบ ทั้งหมด
ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท) ¹	36,518.11	113,088.38	149,606.49
% ต่อผลกระทบทั้งหมด	24.41	75.59	100.00
% ต่อผลผลิตทั้งหมดในปี 2550 ²	126.50	391.73	518.23
ผลผลิตต่อนักท่องเที่ยว 1 คน (บาท) ³	11,122.01	34,442.36	45,564.36

ที่มา : ¹ ตารางที่ 4.16

² คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.16 กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ก.2

³ คำนวณจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.16 กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ข.1

จากตารางที่ 4.17 พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 149,606.49 ล้านบาท (518.23% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 36,518.11 ล้านบาท คิดเป็น 24.41% ของผลกระทบทั้งหมด (126.50% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย จำนวน 113,088.38 ล้านบาท คิดเป็น 75.59% ของผลกระทบทั้งหมด (391.73% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 45,564.36 บาท โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต จำนวน 11,122.01 บาท และเป็นผลผลิตที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย จำนวน 34,442.36 บาท

ตารางที่ 4.18 ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

รหัส	สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทางอ้อม (ล้านบาท)	%	ผลกระทบทั้งหมด (ล้านบาท)	%
001	การทำกิจกรรม	208.01	0.86	480.08	0.50	688.09	0.58
002	การปลูกสัตว์	1,688.76	6.95	1,170.68	1.23	2,859.43	2.39
003	การป่าไม้	401.45	1.65	274.46	0.29	675.91	0.57
004	การประมง	714.04	2.94	896.60	0.94	1,610.64	1.35
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	1,934.56	7.96	628.64	0.66	2,563.20	2.14
006	อุตสาหกรรมอาหาร	1,080.41	4.45	5,968.23	6.26	7,048.64	5.89
007	เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	837.32	3.45	1,913.78	2.01	2,751.10	2.30
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	2,485.12	10.23	7,843.63	8.23	10,328.75	8.64
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษฯ	323.22	1.33	983.00	1.03	1,306.22	1.09
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	568.95	2.34	1,332.32	1.40	1,901.27	1.59
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	113.75	0.47	1,845.68	1.94	1,959.43	1.64
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	433.79	1.79	1,186.16	1.24	1,619.94	1.35
013	การผลิตผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	611.10	2.52	1,484.01	1.56	2,095.11	1.75
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	200.47	0.83	880.63	0.92	1,081.10	0.90
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	318.17	1.31	1,210.63	1.27	1,528.80	1.28
016	การผลิตเครื่องจักรกล	806.29	3.32	2,759.76	2.90	3,566.06	2.98
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	1,399.64	5.76	4,543.94	4.77	5,943.58	4.97
018	การไฟฟ้าและประปา	183.87	0.76	763.50	0.80	947.37	0.79
019	การก่อสร้าง	1,348.57	5.55	1,364.31	1.43	2,712.89	2.27
020	การค้า	1,079.65	4.44	398.67	0.42	1,478.32	1.24
021	ภัตตาคารและโรงแรม	1,332.70	5.48	25,853.38	27.13	27,186.07	22.73
022	การคมนาคมและสื่อสาร	1,637.15	6.74	9,635.31	10.11	11,272.46	9.43
023	สถาบันการเงินและการประกัน	1,152.79	4.74	473.58	0.50	1,626.37	1.36
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	301.57	1.24	166.90	0.18	468.47	0.39
025	การบริการ	1,363.90	5.61	18,235.93	19.13	19,599.83	16.39
026	กิจกรรมที่มีอาชญากรรมประเภทได้	1,771.89	7.29	3,008.75	3.16	4,780.64	4.00
	รวม	24,297.13	100.00	95,302.56	100.00	119,599.70	100.00

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.18 เป็นตารางซึ่งได้จากการคำนวณผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าของ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต สามารถอธิบายผลการคำนวณได้ดังนี้

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งหมด (Total Forward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 27,186.07 ล้านบาท (22.73%) การบริการ 19,599.83 ล้านบาท (16.39%) การคมนาคมและสื่อสาร 11,272.46 ล้านบาท (9.43%) อุตสาหกรรม สิ่งทอ 10,328.75 ล้านบาท (8.64%) อุตสาหกรรมอาหาร 7,048.64 ล้านบาท (5.89%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางตรง (Direct Forward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการ ผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิด ผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ 2,485.12 ล้านบาท (10.23%) การทำเหมืองแร่และถ่านหิน 1,934.56 ล้านบาท (7.96%) กิจกรรมที่มีอัตราระบุประเภทได้ 1,771.89 ล้านบาท (7.29%) การปศุสัตว์ 1,688.76 ล้านบาท (6.95%) การคมนาคมและสื่อสาร 1,637.15 ล้านบาท (6.74%) ตามลำดับ

ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทางอ้อม (Indirect Forward Linkage) ของรายได้ของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น ในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต เพื่อ ตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 25,853.38 ล้านบาท (27.13%) การบริการ 18,235.93 ล้านบาท (19.13%) การคมนาคมและสื่อสาร 9,635.31 ล้านบาท (10.11%) อุตสาหกรรม สิ่งทอ 7,843.63 ล้านบาท (8.23%) อุตสาหกรรมอาหาร 5,968.23 ล้านบาท (6.26%) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 สรุปผลกระทบเชื่อมโยงไปยังหน้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิต

ประเด็นที่วิเคราะห์	ผลกระทบ ทางตรง	ผลกระทบ ทางอ้อม	ผลกระทบ ทั้งหมด
ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท) ¹	24,297.13	95,302.56	119,599.70
% ต่อผลกระทบทั้งหมด	20.32	79.68	100.00
% ต่อผลผลิตทั้งหมดในปี 2550 ²	84.16	330.13	414.29
ผลผลิตต่อนักท่องเที่ยว 1 คน (บาท) ³	7,399.97	29,025.48	36,425.45

ที่มา : ¹ ตารางที่ 4.18

² จำนวนจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.18 กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ก.2

³ จำนวนจากผลหารผลกระทบ ตารางที่ 4.18 กับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2550 ตารางผนวกที่ ข.1

จากตารางที่ 4.19 พบว่ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น 119,599.70 ล้านบาท (414.29% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) โดยเป็นผลผลิตที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 24,297.13 ล้านบาท คิดเป็น 20.32% ของผลกระทบทั้งหมด (84.16% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด) และเป็นผลผลิตที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้นของแต่ละสาขาการผลิต จำนวน 95,302.56 ล้านบาท คิดเป็น 79.68% ของผลกระทบทั้งหมด (330.13% ของผลผลิตในปี 2550 ทั้งหมด)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 1 คน พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 1 คน ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 36,425.45 บาท โดยเป็นผลผลิตที่กระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง จำนวน 7,399.97 บาท และตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น จำนวน 29,025.48 บาท

ตารางที่ 4.20 ตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวทวีคูณ ทางตรง	ตัวทวีคูณ ทางอ้อม	ตัวทวีคูณ ทั้งหมด
001	การทำกิจกรรม	0.00	0.00	0.00
002	การปศุสัตว์	0.00	0.00	0.00
003	การป่าไม้	0.00	0.00	0.00
004	การประมง	0.00	0.00	0.00
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	0.00	0.00	0.00
006	อุตสาหกรรมอาหาร	1.14	1.52	2.66
007	เครื่องคัมและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	1.90	1.27	3.17
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0.48	1.42	1.90
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษและการพิมพ์	0.00	0.00	0.00
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.00
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	0.00	0.00	0.00
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.00	0.00	0.00
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	0.43	1.52	1.95
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	0.00	0.00	0.00
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	1.18	3.18	4.36
016	การผลิตเครื่องจักรกล	2.70	7.51	10.21
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.37	1.25	1.62
018	การไฟฟ้าและประปา	0.00	0.00	0.00
019	การก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00
020	การค้า	0.00	0.00	0.00
021	ภัตตาคารและโรงแรม	0.01	1.01	1.02
022	การคมนาคมและสื่อสาร	0.26	1.21	1.47
023	สถาบันการเงินและการประกัน	0.00	0.00	0.00
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	0.00	0.00	0.00
025	การบริการ	0.08	1.06	1.14
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	0.21	1.29	1.50
	รวม	0.54	1.66	2.20

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.20 แสดงค่าของตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหลัง ซึ่งคำนวณจากการนำผลกระทบในตารางที่ 4.16 มารวบรวมรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในตารางที่ 4.9

ค่าตัวทวีคูณทั้งหมด (Total Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 10.21 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.36 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 3.17 ล้านบาท อุตสาหกรรมอาหาร 2.66 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 1.95 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางตรง (Direct Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่เป็นปัจจัยการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 2.70 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 1.90 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 1.18 ล้านบาท อุตสาหกรรมอาหาร 1.14 ล้านบาท อุตสาหกรรมสิ่งทอ 0.48 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (Indirect Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่เป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 7.51 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 3.18 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะและ อุตสาหกรรมอาหาร มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเท่ากันสาขาละ 1.52 ล้านบาท อุตสาหกรรมสิ่งทอ 1.42 ล้านบาท ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.20 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตที่เป็นปัจจัยการผลิต 0.54 ล้านบาท และเป็นอุปสงค์ขั้นสุดท้าย 1.66 ล้านบาท

ตารางที่ 4.21 ตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปยังหน้า

รหัส	สาขาการผลิต	ตัวทวีคูณ ทางตรง	ตัวทวีคูณ ทางอ้อม	ตัวทวีคูณ ทั้งหมด
001	การทำกิจกรรม	0.00	0.00	0.00
002	การปศุสัตว์	0.00	0.00	0.00
003	การป่าไม้	0.00	0.00	0.00
004	การประมง	0.00	0.00	0.00
005	การทำเหมืองแร่และถ่านหิน	0.00	0.00	0.00
006	อุตสาหกรรมอาหาร	0.23	1.27	1.50
007	เครื่องคัมและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	0.71	1.63	2.34
008	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	0.45	1.44	1.89
009	การผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษและการพิมพ์	0.00	0.00	0.00
010	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์	0.00	0.00	0.00
011	น้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ	0.00	0.00	0.00
012	การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	0.00	0.00	0.00
013	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	1.70	4.12	5.82
014	การผลิตโลหะพื้นฐาน	0.00	0.00	0.00
015	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ	0.88	3.36	4.25
016	การผลิตเครื่องจักรกล	0.87	2.97	3.83
017	อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.45	1.45	1.90
018	การไฟฟ้าและประปา	0.00	0.00	0.00
019	การก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00
020	การค้า	0.00	0.00	0.00
021	ภัตตาคารและโรงแรม	0.05	1.04	1.10
022	การคมนาคมและสื่อสาร	0.20	1.16	1.36
023	สถาบันการเงินและการประกัน	0.00	0.00	0.00
024	บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	0.00	0.00	0.00
025	การบริการ	0.08	1.03	1.11
026	กิจกรรมที่มีอาจะระบุประเภทได้	1.45	2.47	3.92
	รวม	0.36	1.40	1.76

ที่มา : ภาคผนวก ข

จากตารางที่ 4.21 แสดงค่าของตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้า ซึ่งคำนวณจากการนำผลกระทบในตารางที่ 4.18 มารดด้วยรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในตารางที่ 4.9

ค่าตัวทวีคูณทั้งหมด (Total Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมดในแต่ละสาขาการผลิต โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 5.82 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.25 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้ 3.92 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 3.83 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 2.34 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางตรง (Direct Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉพาะในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 1.70 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้ 1.45 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 0.88 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 0.87 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 0.71 ล้านบาท ตามลำดับ

ค่าตัวทวีคูณทางอ้อม (Indirect Multiplier) พบว่าถ้ารายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น เพื่อตอบสนองต่อรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 4.12 ล้านบาท การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 3.36 ล้านบาท การผลิตเครื่องจักรกล 2.97 ล้านบาท กิจกรรมที่มีอาชระบุประเภทได้ 2.47 ล้านบาท เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 1.63 ล้านบาท ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด พบว่าถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.76 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตในส่วนที่จะกระจายไปสู่สาขาการผลิตต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตขั้นกลาง 0.36 ล้านบาท และเป็นผลผลิตในส่วนที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตขั้นต้น 1.40 ล้านบาท

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ กล่าวคือ เป็นช่องทางในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ ในรูปของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาธุรกิจ ในสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจังหวัดภูเก็ตถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่มีชื่อเสียงระดับโลก สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 คิดเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยปีละ 66,200 ล้านบาท เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งดงามและโดดเด่น มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตจะส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ตอย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่าอุตสาหกรรมใดควรส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป

1. สรุปการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจด้านการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี

พ.ศ. 2541 - 2550

1.1.1 ผลการศึกษาสัดส่วนและอัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต

ผลการศึกษาพบว่า สาขาการผลิตนำที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตมากที่สุด ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 ล้วนเป็นสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวทั้งสิ้น โดยสาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตสูงสุด 5 อันดับแรกมีรายเฉลี่ยต่อปี ดังนี้ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร (19,089.09 ล้านบาท) สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม (5,978.61 ล้านบาท) สาขาการขายส่งการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน (4,638.06 ล้านบาท) สาขาการประมง (3,473.31 ล้านบาท) และสาขาการก่อสร้าง (1,917.78 ล้านบาท) ตามลำดับ

โดยสาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม และสาขาการก่อสร้าง มีบทบาทความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่สาขาการประมงกลับมีบทบาทลดน้อยลง

1.1.2 ผลการศึกษาสาขาการผลิตต่างๆ โดยใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่า สาขาการผลิตหลักของจังหวัดภูเก็ต ที่ถือว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีศักยภาพการผลิตในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ มีสาขาการผลิตที่สำคัญ 6 สาขา ดังนี้ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการประมง สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม สาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ สาขาการก่อสร้าง และสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ตามลำดับ และจังหวัดภูเก็ตยังมีสาขาการผลิตรองที่มีศักยภาพการผลิต ซึ่งคาดว่าจะกลายเป็นสาขาการผลิตหลักในไม่ช้า คือ สาขาตัวกลางทางการเงิน

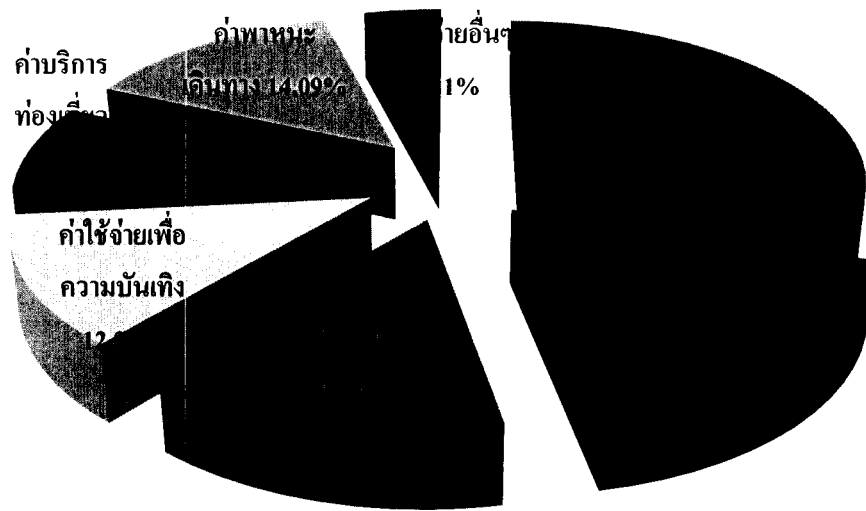
1.1.3 ผลการเปรียบเทียบการศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์สัดส่วนและอัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตกับการวิเคราะห์ โดยใช้ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ

ผลการเปรียบเทียบพบว่า สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการประมง สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม และสาขาการก่อสร้าง เป็นสาขาการผลิตนำ และสาขาการผลิตหลักของจังหวัดภูเก็ต โดยสาขาการผลิตดังกล่าวถือได้ว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีความสามารถในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตในระดับสูง และยังเป็นสาขาการผลิตที่มีศักยภาพการผลิตในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศอีกด้วย

1.2 ผลการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องและตัวทวีคูณที่เกิดจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

1.2.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 (ปรับฐานปี 2543) มีรายได้ทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท ประกอบด้วย รายได้จากค่าที่พัก 3,383.79 ล้านบาท (29.53%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 1,998.09 ล้านบาท (17.44%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 1,615.65 ล้านบาท (14.10%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 1,614.63 ล้านบาท (14.09%) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 1,413.37 ล้านบาท (12.33%) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 950.63 ล้านบาท (8.30%) และค่าใช้จ่ายอื่น 483.00 ล้านบาท (4.21%) ตามลำดับ ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

1) ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจ พบว่า ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 25,149.40 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 6,145.20 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 19,004.20 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,484.93 ล้านบาท (17.83%) สาขาการบริการ 3,275.21 ล้านบาท (13.02%) และสาขาการคมนาคมและสื่อสาร 2,285.69 ล้านบาท (9.09%) ตามลำดับ กล่าวคือ เมื่อการท่องเที่ยวขยายตัวธุรกิจภัตตาคารและโรงแรมเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ขยายตัว เพื่อรองรับการบริการทางด้านอาหารและที่พัก จึงมีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.19 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.54 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.66 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 12.23 เท่า สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 5.01 เท่า และสาขาเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 3.25 เท่า ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิต
ในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 3 อันดับแรก

	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัวทวีคูณ ²
รายได้ของ นักท่องเที่ยว ชาวไทย 11,459.16 ล้านบาท	1. สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,484.93 ล้านบาท (17.83%) 2. สาขาการบริการ 3,275.21 ล้านบาท (13.02%) 3. สาขาการคมนาคมและสื่อสาร 2,285.69 ล้านบาท (9.09%)	1. สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 12.23 เท่า 2. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 5.01 เท่า 3. สาขาเครื่องคั้มและผลิตภัณฑ์ใยซาสุบ 3.25 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.10

² ตัวทวีคูณทั้งหมด ตารางที่ 4.14

2) ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ทั้งหมด 11,459.16 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจ พบว่า ทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 20,009.96 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 4,057.94 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 15,952.02 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,787.71 ล้านบาท (23.93%) สาขาการบริการ 3,164.60 ล้านบาท (15.82%) และสาขาการคมนาคมและสื่อสาร 2,132.37 ล้านบาท (10.66%) ตามลำดับ กล่าวคือ เมื่อการท่องเที่ยวขยายตัวจะส่งผลให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นนั้นกระจายไปสู่สาขาภัตตาคารและโรงแรมมากที่สุด

เมื่อพิจารณาตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.75 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.35 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.39 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการอุตสาหกรรมอาหารและสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะมีตัวทวีคูณเท่ากัน คือ 6.78 เท่า และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.92 เท่า ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัววิฤณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 3 อันดับแรก

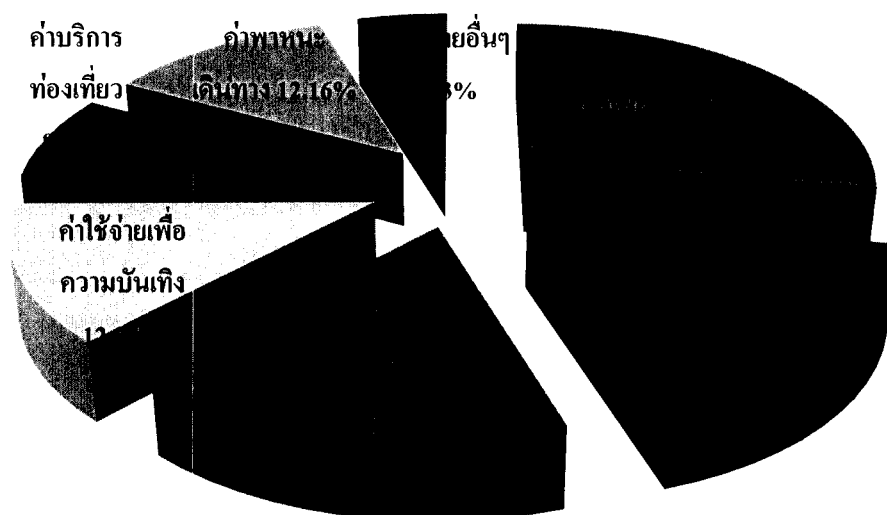
	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัววิฤณ ²
รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย 11,459.16 ล้านบาท	1. สาขาภัตตาคารและโรงแรม 4,787.71 ล้านบาท (23.93%) 2. สาขาการบริการ 3,164.60 ล้านบาท (15.82%) 3. สาขาการคมนาคมและสื่อสาร 2,132.37 ล้านบาท (10.66%)	1. สาขาอุตสาหกรรมอาหาร 6.78 เท่า 2. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 6.78 เท่า 3. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.92 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.12

² ตัววิฤณทั้งหมด ตารางที่ 4.15

1.2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 (ปรับฐานปี 2543) มีรายได้ทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท ประกอบด้วย รายได้จากค่าที่พัก 18,921.50 ล้านบาท (27.77%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 11,774.38 ล้านบาท (17.28%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก 11,467.34 ล้านบาท (16.83%) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง 8,837.31 ล้านบาท (12.97%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด 8,287.60 ล้านบาท (12.16%) ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด 5,554.33 ล้านบาท (8.15%) และค่าใช้จ่ายอื่น 3,292.56 ล้านบาท (4.83%) ตามลำดับดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 สัดส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550

1) ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ.2550 ทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจ พบว่าทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 149,606.49 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 36,518.11 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 113,088.38 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 25,416.70 ล้านบาท (16.99%) สาขาการบริการ 20,243.85 ล้านบาท (13.53%) และสาขาอุตสาหกรรมอาหาร 12,542.48 ล้านบาท (8.38%) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 2.20 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.54 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.66 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 10.21 เท่า สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.36 เท่า และสาขาเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ใบยาสูบ 3.17 เท่า ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัวทวีคูณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงสุด 3 อันดับแรก

	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัวทวีคูณ ²
รายได้ของ นักท่องเที่ยว ชาว ต่างประเทศ 68,135.03 ล้านบาท	1. สาขาภัตตาคารและโรงแรม 25,416.70 ล้านบาท (16.99%) 2. สาขาการบริการ 20,243.85 ล้านบาท (13.53%) 3. สาขาอุตสาหกรรมอาหาร 12,542.48 ล้านบาท (8.38%)	1. สาขาการผลิตเครื่องจักรกล 10.21 เท่า 2. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.36 เท่า 3. สาขาเครื่องคั้มและผลิตภัณฑ์ใยซาบ 3.17 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.16

² ตัวทวีคูณทั้งหมด ตารางที่ 4.20

2) ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า

รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550 ทั้งหมด 68,135.03 ล้านบาท เมื่อพิจารณาผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้าทั้งระบบเศรษฐกิจ พบว่าทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 119,599.70 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 24,297.13 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 95,302.56 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาภัตตาคารและโรงแรม 27,186.07 ล้านบาท (22.73%) สาขาการบริการ 19,599.83 ล้านบาท (16.39%) และสาขาการคมนาคมและสื่อสาร 11,272.46 ล้านบาท (9.43%) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตัวทวีคูณของการท่องเที่ยวต่อผลผลิต พบว่า ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งหมด 1.76 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตทางตรง 0.36 ล้านบาท และเป็นผลผลิตทางอ้อม 1.40 ล้านบาท โดยสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 5.82 เท่า สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.25 เท่า และกิจกรรมที่มีอจาระบุประเภที่ได้ 3.92 เท่า ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 สาขาการผลิตที่มีผลกระทบและตัววิฤณรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต่อผลผลิตในการเชื่อมโยงไปข้างหน้าสูงที่สุด 3 อันดับแรก

	ผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า ¹	ตัววิฤณ ²
รายได้ของ นักท่องเที่ยว ชาว ต่างประเทศ 68,135.03 ล้านบาท	1. สาขาภัตตาคารและโรงแรม 27,186.07 ล้านบาท (22.73%) 2. สาขาการบริการ 19,599.83 ล้านบาท (16.39%) 3. สาขาการคมนาคมและสื่อสาร 11,272.46 ล้านบาท (9.43%)	1. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ 5.82 เท่า 2. สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ 4.25 เท่า 3. กิจกรรมที่มีอาจรูปประเภทได้ 3.92 เท่า

ที่มา : ¹ ผลกระทบทั้งหมด ตารางที่ 4.18

² ตัววิฤณทั้งหมด ตารางที่ 4.21

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลกระทบเกี่ยวเนื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 สามารถแยกอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สาขาการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตมากที่สุด ในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 ล้วนเป็นสาขาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม และสาขาการขายส่งการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่งดงามโดดเด่น มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงระดับโลก จึงส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตผูกขาดกับภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

2. สาขาการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด โดยพิจารณาจากค่าอัตราส่วนที่ตั้งหรือค่า LQ พบว่า สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการประมง สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม สาขาการให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ สาขาการก่อสร้าง และสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ เป็นสาขาการผลิตหลักของ

จังหวัดที่มีศักยภาพการผลิตสูง ส่วนสาขาตัวกลางทางการเงินเป็นสาขาหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นสาขาการผลิตหลักที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด สำหรับสาขาการประมงถึงแม้จะสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดในระดับสูงแต่กลับมีศักยภาพการผลิตลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง

3. ผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อสาขาการผลิตของจังหวัดภูเก็ต อันเป็นผลมาจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ในปี พ.ศ. 2550 พบว่า สาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากรายได้การท่องเที่ยวในอัตราที่สูง คือ สาขาภัตตาคารและโรงแรม สาขาการบริการ และสาขาการคมนาคมและสื่อสาร ตามลำดับ โดยรายได้ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกิดผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลัง (อุตสาหกรรมต้นน้ำ) มากกว่าผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหน้า (อุตสาหกรรมปลายน้ำ) ทั้งผลกระทบเชื่อมโยงไปข้างหลังและข้างหน้าต่างส่งผลให้เกิดผลผลิตในสาขาภัตตาคารและโรงแรมมากที่สุด และพบว่าสาขาการผลิตที่มีตัวทวีคูณของรายได้ของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ได้แก่ สาขาการผลิตเครื่องจักรกล สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่นๆ และสาขาการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น โดยตัวทวีคูณของรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่แตกต่างกันมากนัก

4. ผลการศึกษาพบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดอย่างแท้จริง สอดคล้องกับข้อสมมติฐานการวิจัยที่ว่า รายได้จากการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของสาขาการผลิตต่างๆของจังหวัดภูเก็ต และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของหลายราย เช่น ศรีสุรงค์ สุนทรกุล (2536) พบว่า การท่องเที่ยวส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เปลี่ยนแปลงไป โดยรายได้จากการท่องเที่ยวส่งผลให้ความสามารถในการสร้างรายได้ของจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น สกรินทร์ โพธิวาสวริน (2536) พบว่า การท่องเที่ยวส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและระดับการจ้างงานจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มสูงขึ้น ณัฐวุฒิ ปงเมฆ (2547) พบว่า การท่องเที่ยวส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดชลบุรี ทั้งในด้านการผลิต การจ้างงานและรายได้ และญาดา ประภาพันธ์ (2549) พบว่า การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่งผลให้การผลิต การจ้างงานและรายได้ของจังหวัดตากเพิ่มสูงขึ้น

5. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอีกอุตสาหกรรมหนึ่งที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความวุ่นวายทางการเมือง โรคระบาด วัฒนธรรมของสังคม และภัยทางธรรมชาติ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ได้มีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในทุกๆปี

แต่จะมีปฏิกริยาตอบสนองต่อภาวะการณ์ต่างๆ แต่เมื่อสิ้นสุดภาวะการณ์นั้นๆไปแล้ว การท่องเที่ยวก็สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

6. ถึงแม้ว่าการศึกษาที่ผ่านมาจะบ่งชี้ว่าการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบในทางบวกต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่ข้อเท็จจริง ก็คือ การท่องเที่ยวอาจส่งผลกระทบในทางลบได้ เช่นเดียวกัน และผลในทางลบนี้อาจถือเป็นต้นทุนของการท่องเที่ยว ซึ่งต้นทุนดังกล่าวนี้อาจถือเป็นต้นทุนทางสังคม (Social Cost) เช่น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของคนในสังคม ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้มีทั้งประชาชนและหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ส่วนใหญ่ประชาชนมักจะปล่อยให้เป็นที่ของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ เช่น ปัญหาความแออัด การแย่งชิงทรัพยากร และมลพิษ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจด้านการผลิตของจังหวัดภูเก็ต พบว่าสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของจังหวัดภูเก็ตในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 คือ สาขาภัตตาคารและโรงแรม ซึ่งเป็นทั้งสาขาการผลิตนำและสาขาการผลิตหลักอันดับหนึ่งของจังหวัด โดยสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก ตลอดจนเป็นสาขาที่มีศักยภาพการผลิตอยู่ในระดับสูง ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องยังคงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นลำดับแรก

ส่วนสาขาการประมงเป็นสาขาการผลิตอีกสาขาหนึ่งที่มีบทบาทในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัดภูเก็ตในระดับสูง แต่พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2541 – 2550 สาขาการประมงมีสัดส่วนการผลิตเมื่อเทียบกับปริมาณการผลิตรวมของจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามสาขาการประมงก็ยังคงมีค่า LQ อยู่ในระดับสูง ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องควรเร่งสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสาขาการประมงให้กลับมามีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อช่วยสร้างรายได้ให้กับจังหวัดอีกช่องทางหนึ่ง

2. หน่วยงานภาครัฐควรวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการส่งเสริมในสาขาการผลิตที่มีผลกระทบเชื่อมโยงไปยังผลผลิตของสาขาการผลิตต่างๆในอัตราส่วนที่สูง เพื่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจจังหวัดในระดับสูง จากการศึกษาพบว่า สาขาการผลิตที่มีค่าผลกระทบเชื่อมโยงสูง คือ สาขาภัตตาคารและโรงแรม สาขาการบริการ และสาขาการคมนาคมและสื่อสารตามลำดับ ซึ่งถ้าหากหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริมในสาขาการผลิตได้อย่าง

ถูกต้อง ก็จะส่งผลให้สาขาการผลิตนั้นๆเกิดการขยายตัวและยังสามารถนำพาสาขาการผลิตอื่นๆให้เกิดการขยายตัวได้อีกด้วย

3. อย่างไรก็ตามถึงแม้ภาคการท่องเที่ยวจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สิ่งหนึ่งที่ภาครัฐและภาคประชาชนไม่ควรทอดทิ้งและควรให้ความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ก็คือ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ ไม่ละทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในเรื่องของความปลอดภัย การขจัดปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาและปรับปรุงงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจในระดับจังหวัด โดยนำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของประเทศไทยมาใช้ โดยไม่มีการจัดทำตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัดเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะทำให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ออกมามีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยและจังหวัดมีความแตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรประมาณการตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตของจังหวัด แบบมีการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิเพิ่มเติม เพื่อว่าผลการศึกษาจะได้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น
2. ผลการประมาณค่าผลทางด้านรายได้ของแต่ละสาขาการผลิตในจังหวัดภูเก็ต เป็นการประมาณจากโครงสร้างเศรษฐกิจจากตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิต ปี พ.ศ. 2543 การนำค่าที่ประมาณได้ไปใช้ในการประเมินนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจในปีอื่นๆ อาจได้ผลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะข้อมูลทางเศรษฐกิจที่ใช้มาจากช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โครงสร้างเศรษฐกิจจึงเปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลให้การวิเคราะห์มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิต – ผลผลิตตามช่วงเวลา (Dynamic Input – Output Analysis)
3. การศึกษาผลกระทบของรายได้จากการท่องเที่ยวโดยการวิเคราะห์ด้วยตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตนั้น สิ่งที่มีความสำคัญมากคือ การจัดสรรค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวลงในสาขาการผลิตต่างๆของตารางปัจจัยการผลิต – ผลผลิตได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการสำรวจข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจึงควรมีการระบุนิยามและลักษณะของสินค้าที่นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่าย

ไว้อย่างชัดเจน เพื่อที่สามารถนำนิยามของสินค้าเหล่านั้นไปจับคู่ให้ตรงกับสาขาการผลิตต่างๆ ในตารางบัญชีการผลิต – ผลผลิตได้อย่างถูกต้อง

4. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศควบคู่กับการวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสาขาการผลิตต่างๆ เนื่องจากนักท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคมีรสนิยมและให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มได้มากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการศึกษาถึงอุปทานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่จังหวัดมีอยู่ รวมทั้งศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ในด้านความพร้อมและความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น